Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3-йил чиқиши
14 июнь 1968 й.
ЖУМА
№ 137 (596).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

● Меҳнатни илмий ташкил этиш самаралари

КАТТА МАНБА

КПСС XXIII съезди Коммунистик партия ва совет халқи олдига ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида меҳнат унумдорлигини бундан буён янада ошириш, фан ва техника эришган ютуқлардан халқ хўжалигининг барча соҳасида муттасил фойдаланиш каби вазифаларни қўйди.

Барча корхоналар ва ташкилотларда меҳнатни илмий ташкил этиш ана шу вазифаларни ҳал этиш омилларидан бири ҳисобланади. Бу тадбирлар коммунистик жамият қурилишининг энг муҳим иқтисодий ва социал вазифаларини ҳал этишда меҳнатни ташкил этиш ролини бир мунча оширади.

Меҳнатни илмий ташкил этиш—озгина маблағ сарфлаш билан корхонадаги мавжуд резервларни ишга солиш, машиналардан, механизм ва ускуналардан самарали фойдаланишни таъмин этиш, шунингдек, ишлаб чиқариш манфаатдорлигини бир мунча ошириш имконини берувчи муҳим воситадир.

Маълумки, беш йилликда лойиҳалаштирилган меҳнат унумдорлигини оширишнинг учдан бир қисмига яқинига ишлаб чиқаришни такомиллаштириш натижасида эришиши керак. Бизнинг «Таштекстильмаш» заводимиз ҳам ўз ишлаб чиқаришини тобора юксалтиришда ана шу йўлдан бориши керак.

1966 йилда заводда ташкил этилган меҳнатни илмий ташкил этиш лабораториялари ҳамда ижодий бригадалар шу мақсадга қаратилган план ишлаб чиқиш билан шуғулланишди. 1966 йил меҳнатни илмий ташкил этишда ташкилий йил бўлди, дейиш мумкин. Меҳнатни илмий ташкил этиш ҳақида адабиётлар ўқидик, ишлаб чиқаришни планлаштириш ва моддий манфаатдорликнинг янги системасига ўтиб ишлай бошлаган саноат корхоналарига бориб, уларнинг иш тажрибаларини ўргандик. Шундан кейин заводда меҳнатни илмий ташкил этишнинг беш йиллик планини ишлаб чиқдик.

Меҳнатни илмий ташкил этишнинг ўтган йилги плани бўйича иккита бир мунча оғир участкада иш олиб борилди. 3-механика цехининг болғали механизмлар ва ричаглар ишлаб чиқарувчи бу участкаларида олиб борилган ишлар натижасини қуйидагича характерлаш мумкин:

Болғали механизмлар ишлаб чиқариш участкасида 54 ишчи меҳнат қиляпти. Меҳнат унумдорлиги 20,9 процентга оширилган ҳолда, буюмлар ишлаб чиқаришда талаб қилинадиган меҳнат сарфи 18,2 процентга камайди. Йиллик шартли иқтисод 11422 сўмга етди. Ана шу ютуқларни қўлга киритиш учун белгиланган тарбирларни амалга оширишга 1483 сўм сарфланди.

Ричаглар ишлаб чиқариш участкасида болғали механизмлар ишлаб чиқариш участкасидагига қараганда икки баравар кам ишчи бўлсада, бу ердаги кўрсаткич бир мунча ортиқ эканлигини кўрамиз.

Масалан, ричаглар ишлаб чиқариш участкасида 27 ишчи кучи мавжуд ҳолда меҳнат унумдорлиги 25 процентга ортди, маҳсулот ишлаб чиқаришга 22,3 процент кам меҳнат сарфланди. Йиллик иқтисодий фойда 21366 сўмга етди. Шундан ишлаб чиқариш тадбирларини амалга ошириш учун атиги 1834 сўм сарфланди ва 19532 сўм иқтисодий фойда кўрилди.

Бу участкаларда меҳнатни илмий ташкил этиш планларини жорий этишдан 29470 сўм иқтисодий фойда кўрилиши керак. Ҳозирча 14200 сўм иқтисодий фойда кўрилди.

Ҳозир темирчипик-пресслаш цехининг ҳамма участкаларида план асосида меҳнатни илмий ташкил этиш комплекси жорий қилинмоқда.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, коллективини ўз вақтида янгича ишлаш услубига тайёрламаган айрим участка ва цехларнинг бошлиқлари томонидан меҳнатни илмий ташкил этиш планлар графиги тез-тез бузилиб туради.

Машинасозлик корхоналари ўртасида меҳнатни илмий ташкил этиш юзасидан энг яхши план ишлаб чиқиш бўйича Улуғ Октябрь 50 йиллиги шарафига ўтказилган область конкурсида «Таштекстильмаш» заводи пешқадам корхоналардан бири бўлиб танилди. Корхона цех ва участкаларида меҳнатни илмий ташкил этиш планлари оқилона ишлаб чиқилганлиги учун заводимиз Тошкент область партия комитетининг вимпели, фахрий ёрлиғи ва биринчи даражали пул мукофоти билан тақдирланди.

Бу борада ажойиб ютуқларга эришилганлиги шак-шубҳасиз. Шундай бўлишига қарамай, чуқур ўйлаб кўрмасдан туриб қилинган қарорлар ҳам борки, бу қарорлар меҳнатни илмий ташкил этиш планларининг жорий этилишини қийинлаштириш билан бирга, мўлжалланган фойда ва иқтисодни бермайди.

Доимий иш олиб борувчи ишлаб чиқариш комиссиясининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида корхонанинг барча ишлаб чиқариш участкаларида меҳнатни илмий ташкил этиш планларини янада яхшироқ ишлаб чиқишга ва бу планларни тезроқ жорий этишга қарор қилинди.

Мутахассислар меҳнатни илмий ташкил этиш ва бошқариш асосларини меҳнаткашларга тушунтиришда иқтисодий пропаганданинг лекция, завод матбуоти, радио каби оммавий формаларидан бир мунча яхши фойдаланиш мақсадга мувофиқ, деб айтмоқдалар.

Шунингдек, меҳнатни илмий ташкил этишда цех ва бўлимлар бошлиқларининг масъулиятларини ҳам ошириш керак. Шунга эришиш керакки, ишлаб чиқаришнинг ҳар бир командири меҳнатни илмий ташкил этишни ривожлантириш йўлида қайғуришни ўзининг шарафли вазифаси, деб билсин.

М. ИСҲОҚОВ,
«Таштекстильмаш» заводи техника ахбороти бюросининг бошлиғи.

Шаҳардаги 2-пойафзал фабрикаси ишчилари халқимизнинг кенг истеъмол товарларига бўлган эҳтиёжларини ҳисобга олиб, эркаклар ва аёллар пойафзалларини кўплаб ишлаб чиқармоқда.

СУРАТДА: 4-цехнинг ёш пешқадам ишчиси С. Муҳамедова. У ўз топшириқларини анча ортиғи билан адо этиб, сифатли маҳсулот ишлаб чиқараётир.

САНОАТЧИЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Тошкент вино комбинати клубида Ҳамза район саноат корхоналари раҳбарлари ва план экономика бўлими бошлиқларининг илмий-ишлаб чиқариш конференцияси бўлди.

Район партия комитети ташаббуси билан Ўзбекистон Фанлар Академияси экономика институти ҳамкорлигида ўтказилган бу конференция «Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги тартибига ўтган саноат корхоналарининг дастлабки иш якунлари ва янгича ишлаш шароитида туғилаётган қийинчиликларни бартараф этиш масаласига бағишланган.

Конференция қатнашчилари экономика институтининг сектор мудири, иқтисод фанлари кандидати Эргашевнинг «Ўзбекистон саноатида иқтисодий реформа» деган темадаги докладини тингладилар. Иқтисод фанлари кандидати Турсунхўжаев «Янгича ишлаш шароитида ишчи ва хизматчиларни моддий рағбатлантириш йўллари» тўғрисида доклад қилди.

Конференция қатнашчилари 2-тегирмон комбинатининг янги тартибда ишлаш тажрибаси, «Ташсельмаш» заводида ички хўжалик ҳисоботи қандай йўлга қўйилганлиги, шампан винолари заводида резервларнинг корхона иқтисодий кўрсаткичларини ўстиришга кўрсатаётган таъсири билан ҳамда 4-тегирмон комбинатида меҳнатга ҳақ тўлашнинг коллектив формалари қандай ривожланаётгани билан батафсил танишдилар.

БОШ СХЕМА

Кейинги икки йил мобайнида Ўзбекистонда радио эшиттириш тармоқлари эллик марта кўпайди. Ҳозир барча область марказларида, йирик саноат шаҳарларида уч программада эшиттириш олиб борадиган аппаратлар ўрнатилди ҳамда икки юз мингдан ортиқ радио точкаларини улаш учун тармоқлар тайёрлаб бўлинди.

Тошкент радио эшиттириш тармоқлари дирекциясининг мутахассислари томонидан Ўзбекистонни радиолаштиришнинг бош схемаси ишлаб чиқилди. Бош схемада республикада 600 мингтага яқин янги радио точка ўрнатиш, шунингдек колхоз ва совхозларнинг радиоузелларини автоматлаштириш кўзда тутилган. Ўзбекистоннинг ҳар бир шаҳри сим орқали учта программада — маҳаллий, Москванинг биринчи ва «Маяк» программасидан олиб эшиттириши мумкин.

Шу беш йилликнинг охиригача аҳоли яшайдиган қишлоқларни тўла радиолаштириш белгиланди.

✦

ҚУРУВЧИЛАР ҲИММАТИ

«Главташкентстрой» 6-қурилиш трестининг 33-қурилиш бошқармаси бинокорлари Чилонзорда ҳар бири 80 квартирали 2 та турар-жой ҳамда клуб, болалар боғчаси биноларини фойдаланишга топширдилар.

Бошқарманинг Шомурод Мирзаев бошчилик қилаётган бригадаси аъзолари ойлик планларини 160 процентга етказиб бажаряпти. Ш. Мирзаев ҳам мастер, ҳам прораб, ҳам бригадир бўлиб ишлайди. Мирашрап Асроров, Николай Александров, Жўра Нишонов, Анатолий Лушниковлар бригаданинг зарбдор қурувчилари. Бригада аъзолари 48 квартирали бинони муддатидан бир ой илгари қуриб бўлишди.

ВЕТЕРАНЛАР ҲИКОЯСИ

◆

СУРАТДА: 1918 йилдан буён КПСС аъзолари бўлган бир группа кекса коммунистлар Н. Дониёрхўжаев; Р. Шермуҳамедов ва Ш. Азимов ўртоқлар.

◆

Туркистон коммунистларининг 1-съезди бўлганига бир неча кундан сўнг 50 йил тўлади. Коммунистларнинг тўнғич съезди Ўрта Осиё халқлари ҳаётида катта сиёсий воқеа бўлди. Съезднинг ишини коммунистлар, меҳнаткаш омма зўр қизиқиш билан кузатиб турди. Большевиклар унинг қарорларини бажариш, янги ҳаёт мақсадларини оммага тушунтиришда ғоят хайрли ишларни олиб бордилар. Мухбиримиз ўша алангали кунларнинг актив жонкуярлари — революция ветеранлари билан шонли сана арафасида суҳбатлашди.

ҲИКМАТХЎЖА ДОНИЕРХЎЖАЕВ.

Мен ўша пайтда Шайхантовур даҳасида милиция комиссари бўлиб ишлардим. Совет милиционерларининг асосий вазифаси ички душманларга қарши курашишдан иборат эди. Тўс-тўполонли кунларда қора ниятли кишилар ҳамма жойда қилиғини кўрсата бошлади. Биз шуларнинг додини бериб, шаҳарда тартиб ўрнатишга ҳаракат қилганмиз. Биз ўшанда жуда ҳам тўғри кураш олиб борганмиз. Бу курашнинг қанчалик қутлуғлигини бугунги кунда кўриб турибмиз.

ШАРИФ АЗИМОВ.

Ҳозирги Й. Охунбобоев номли ёш томошабинлар театрида эски шаҳар Советининг идораси жойлашган эди. Шаҳар Советининг раиси Низомиддин Хўжаев Туркистон коммунистларининг съездидан келди-да, шаҳар Советининг аъзолари ва активларини йиғиб мажлис ўтказди. Унда съезд қарори бўйича ҳаммамизга жанговар топшириқ берилди. Менга биринчи навбатда уч ойлик ва олти ойлик таълим-тарбия курсларини ташкил қилиш вазифаси топширилди. У Беклар беги мадрасасида очилди. Бир йил давомида мингга яқин киши саводини чиқариб, қишлоқ мактабларида муаллимлик қилишга отланди. Шулардан бири ҳозирги «Алифбе»нинг муаллифи Оқилхон Шарафуддинов. У самарали меҳнати учун Ленин ордени билан тақдирланди. Бундай орденли ўқитувчи ва мутахассисларнинг номларини жуда кўплаб келтириш мумкин.

Тарихий съезд бизга маориф ва маърифат берди.

РАҲИМ ШЕРМУҲАМЕДОВ.

Ўша даврлар ҳам алангали, ҳам ҳаяжонли, ҳам ташвишли эди. Чунки душманлар бизга ҳар томонлама ғоявий зарба беришга ҳаракат қилар эди. Биз большевикларнинг энг қутлуғ ишларимиздан бири партиямизнинг обрўсини ҳимоя қилишга, унинг номини покиза тутишга ҳаракат қилдик. Халқ орасида партиямизнинг ўз олдига қўйган вазифасини тушунтиришда фаол қатнашдик.

Ленин тузган партия чиндан ҳам обрў қозонди. У қаҳатчиликдан тинкаси қуриган оддий жафокаш халқни озиқ-овқат билан таъминлашда жуда ҳам олижаноб ишларни амалга оширди.

Бинолар комплекси

Шаҳримизнинг — Ленин, Навоий, Самарқанд ва Коммунист кўчалари оралиғида янги бунёд этилаётган кварталда қатор маъмурий бинолар комплекси бунёд этилади. Куни кеча шу бинолардан бирининг лойиҳаси Ўзбекистон давлат архитектура институтида тасдиқланди.

Бино уч қаватдан иборат бўлиб оригинал кўринишга эга. Шарқ томонидан бинога кириш йўли — зиналар катта айвонга олиб боради. Айвон ўртасида айлана шаклидаги тик зина бинонинг иккинчи ва учинчи қаватларига олиб чиқади. Бинонинг шимол ва ғарб томонларига маъмурий ишхоналар жойлашади.

Бино оқ мармар билан пардозланиб узоқдан ярқираб кўзга ташланади. 15 минг кубометр ҳажмга эга бўлган бинода савдо палатаси жойлашади. Учинчи қаватда саноат моллари кўргазма зали ҳам ўрин олади.

Бинонинг шимолига шарқ архитектура услубида катта айвон қуриш кўзда тутилади.

Лойиҳа авторлари Тошкентдаги Ўзбекистон Давлат лойиҳа институтининг архитектори Б. Улькин ва инженер О. Броверманлар шу кунларда маъмурий бинонинг иш чизмаларини чизмоқдалар. Улкан бино қад кўтарадиган марказда 3 миллион жилд китоб жойлашадиган республика илмий техника адабиётлари кутубхонасининг биноси, меҳмонхона, «Ташгипрогор» лойиҳа институтининг биноси ҳам қурилади.

Шу ернинг ўзида учта минора шаклида бино қурилиб уларнинг ҳар бирининг баландлиги 65—70 метрга етади. Бу марказ шаҳримизнинг энг гўзал жойларидан бири бўлиб қолади.

Д. РАҲМОНОВ.

КАДРЛАР ЎЧОҒИ

«Главташкентстрой»нинг ўқув комбинатига кирган ёшлар сувоқчи, пардозчи, бетончи, ғишт терувчи, экскаватор машинисти, бульдозерчи, электр пайвандчи, слесарь-сантехник каби касбларни ўрганмоқдалар. Бу ерда назарий машғулотлар амалий иш билан боғлаб олиб борилади.

Шу йилнинг май ойигача комбинатда 800 дан ортиқ йигит-қиз ҳунар ўрганиб чиқди. Ҳозир 500 дан ортиқ киши янги касбни эгаллаш иштиёқида яшамоқда.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ саҳифаларида

☆ Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг бешинчи съезди ўз ишини якунлади. Съезд қатнашчилари бир овоздан жонажон Коммунистик партияга, унинг ленинчи Марказий Комитетига хат йўлладилар. «Совет зиёлилари ҳамиша халқ билан бирга, Ленин партияси билан бирга бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва бундан кейин ҳам шундай бўлаверади», дейилади хатда.

☆ Ўзбекистон архитекторлари съезди ўз ишини тамомлади. Съезд Тошкентни қайта тиклаш ва реконструкция қилишда, республикамизнинг бир қанча шаҳар ва қишлоқлари учун лойиҳалар тайёрлашда актив қатнашган барча иттифоқдош республикаларнинг меъморларига қизғин миннатдорчилик билдирди.

☆ Ўзбекистон Архитекторлари союзи правлениесининг пленумида Ф. Ю. Турсунов Ўзбекистон Архитекторлар союзи правлениесининг раиси қилиб, К. С. Крюков, Л. Н. Травянко, Т. Ф. Қодирова раис ўринбосарлари, Т. А. Ҳидоятов правление секретари қилиб сайланди.

☆ 1968 йил 12 июнда Совет Иттифоқида ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-226» учирилди. Йўлдошдаги аппаратлар нормал ишлаб турибди.

ОҚ ЙЎЛ!

Чилонзор массивида Молдавия кварталини бунёд этган кишинёвлик бунёдкорлар сўнгги туҳфа 280 ўринли болалар боғчасини пардоздан чиқармоқдалар. Яна бир неча кундан сўнг молдавиялик бинокорларнинг сўнгги отряди ҳам бу объектни фойдаланишга топшириб, ўз юртига жўнаб кетади.

СУРАТДА: Молдавия қурилиш-монтаж поездининг бир группа қурувчилари (чапдан ўнгга) В. Дикарев, И. Иорданов ва Д. Тикменко.

М. Нуриддинов фотолари.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

● ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. 18 майда забастовка бошлаган 15 минг француз докери ўзлари қўйган асосий талаблар қондирилишига эришдилар. Уларнинг иш ҳақи 16 процент оширилади, забастовка кунларига қисман ҳақ тўланади, отпускалар узайтирилади. Кўпчилик саноати ишчилари, Париж районидаги бир қанча корхоналарнинг металлистлари ҳам корхона эгаларини ён беришга мажбур қилдилар.

Баъзи заводларда, шу жумладан «Рено» заводида касаба союзлари билан маъмурият ўртасида музокаралар бошланди.

● ЯПОНИЯ

ТОКИО. Япониядаги кўмир қазиб чиқарувчи етти катта компаниянинг 54 минг шахтёри 24 соатлик забастовка ўтказди. Иш ташлаганлар шахталарда бахтсизлик ҳодисалари бўлганда тўланадиган пул миқдори оширишини ҳамда нафақа оширишини талаб қилмоқдалар.

Сўнгги йиллар мамлакатнинг кўмир саноатида амалга оширилаётган «рационализация» шахтёрларнинг меҳнат суръатини жадаллаштиришга олиб келди. Шахта эгалари забойларда банд бўлган кончилар сонини қисқартириб, айни маҳалда иш нормасини анча ошириб юбордилар. Бунинг натижасида кўмир саноатида бахтсизлик ҳодисалари сезиларли даражада кўпайиб кетди.

● АНГЛИЯ

ЛОНДОН. Англиядаги «Роллс-ройс» фирмаси Кардифф ва Бентемдаги икки заводни ёпишга қарор берганлигига қарши компаниянинг 12 корхонасидаги 25 мингга яқин ишчи қисқа муддатли забастовкалар ўтказдилар ва оммавий норозилик митинглари уюштирдилар.

Мазкур заводларни ёпиб қўйиш натижасида 800 га яқин киши ишдан маҳрум қилинади, деб ўйланмоқда. (ТАСС).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ҚАШШОҚЛАР НАМОЙИШИ

ВАШИНГТОН, 13 июнь. (ТАСС). Кеча бу ерда «қашшоқларнинг Вашингтонга юриши» қатнашчиларининг намойиши бўлди. Тўрт юзга яқин негр ва оқ танлилар «тирилиш шаҳри»дан йўлга чиқишиб, деҳқончилик министрлиги биноси томон борди. «Жанубдаги христиан раҳбарлиги конференцияси»нинг раҳбари руҳоний Ральф Абернети колоннага бошчилик қилди. Деҳқончилик министрлиги биноси олдида ўтказилган митингда Абернети нутқ сўзлади.

ҚЎШМА БАЁНОТ

ВАШИНГТОН, 13 июнь (ТАСС). Бу ерда АҚШ президенти Жонсон ва Эрон шоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ўртасида олиб борилган музокаралар тўғрисида қўшма баёнот эълон қилинди. Баёнотдан маълум бўлишича, АҚШ ва Эрон раҳбарлари Яқин Шарқдаги аҳволни муҳокама қилганлар президент ва шоҳ Бирлашган Миллатлар ташкилотининг хавфсизлик кенгаши 1967 йил 22 ноябрда қабул қилган резолюция Яқин Шарқ масаласини тинч ҳал этиш учун асос қилиб олиниши лозим, дедилар.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИДА

НЬЮ-ЙОРК, 13 июнь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош ассамблеяси кеча ўзининг ялпи мажлисида ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида халқаро шартнома лойиҳасини маъқулловчи резолюцияни 95 овоз билан тасдиқлади. Бу лойиҳа овозга қўйилганда, 4 делегация резолюцияга қарши овоз берди ва 21 делегация бетараф қолди. (Танзания, Замбия, Албания ва Куба қарши овоз берди). Мажлисда Камбоджа, Гамбия, Доминика Республикаси ва Гаити делегациялари қатнашмади.

ИНТЕРНАЦИОНАЛ ДЎСТЛИК КЕЧАСИ

«Ташсельмаш» заводининг ишчилари республика пойтахтидаги олий ўқув юртларида ўқиётган чет эллик студентлар ва аспирантларни шодиёна кутиб олдилар.

Машинасозлар интернационал дўстлик кечасида беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашаётган завод коллективининг ҳаёти тўғрисида, уларнинг империализмга қарши тинчлик, озодлик ва демократия учун кураш олиб бораётган чет эл меҳнаткашлари билан ҳамкорлиги ҳақида Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги турли давлатлар ёшларининг вакилларига сўзлаб беришди.

Вьетнамлик аспирант Дам Куанг Занг қарсаклар билан кутиб олинди. У Америка интервенциячиларига қарши курашда ўз ватандошларига ёрдам бераётганликлари учун совет дўстларига ташаккур изҳор қилди. Жазоирлик студент Аҳмад Амирий ва ёшлар интернационал клубининг президенти кениялик студент Кого Хезекия корхона ишчиларига самимий салом топширди.

Машинасозлар ва чет эл студентлари биргаликда бадиий ҳаваскорлик коллективининг концертини уюштирдилар. Кўп мамлакатлар халқларининг қўшиқ ва рақс оҳанглари клуб саҳнасида янгради.

(ЎзТАГ).

ОТАШИН СЎЗ

«Таштекстильмаш» заводи ишчилари олдида инженер ва техниклар, ижтимоий ташкилотларнинг раҳбарлари, Тошкент педагогика ва тўқимачилик институтларининг ижтимоий фанлар кафедраларининг ўқитувчилари тез-тез турли мавзуларда лекция ва суҳбатлар ўқиб турадилар.

Педагогика институти ўқитувчиси Я. А. Поспеев раҳбарлигидаги сиёсий иқтисод назарий семинари ҳам завод ишчиларига катта фойда беряпти. Ишчилар айниқса семинарнинг «Империализм — капитализмнинг юқори босқичи» мавзуида ўтказилган машғулотида активлик кўрсатдилар. Завод хизматчиларидан И. А. Рибченко, И. Маҳмудов, А. Н. Альтер ўртоқлар мазмунли доклад қилишди. Улар докладга тайёрланишда марксизм-ленинизм классиклари асарларидан фойдаланганликлари учун ҳам империализмнинг асосий хусусиятлари ҳақида жуда мазмунли қилиб гапириб бера олдилар.

Энергия цехи бошлиғи В. Г. Попов конструкторлик бюроси бўлими бошлиғи Л. Г. Беккер, хўжалик участкаси бошлиғи Н. Г. Казаков ва бошқа ўртоқлар ўзларини сиёсий ва илмий билимларини толмас тарғиботчиси сифатида намоён қиляптилар.

Маълумки, оғзаки пропагандада лекция ва докладларнинг тушунарли ва таъсирчан бўлиши ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Бунга эришиш учун эса дастлаб пропагандистларнинг составига ва уларни тайёрлашга эътибор бериш керак. Завод партия комитетида бу соҳада кўп ишлар қилиняпти. Сиёсий ахборотчилар ишлаб чиқариш экономикаси, халқаро аҳвол секцияларига, лекторлар эса алоҳида группага бирлаштирилган. Ишнинг бу методи тарғиботчи ва ташвиқотчиларнинг фаолиятини яхши назорат қилиш, уларга машғулотларга тайёргарлик кўришда яқиндан ёрдам бериш имконини беради.

«Ташсельмаш» заводи коллективи доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига оширилган социалистик мажбурият олган. Корхонада ҳозир ўзаро социалистик мусобақа кун сайин авж оляпти. Завод партия комитетининг ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлари ҳам катта сана шарафига олинган социалистик мажбуриятни бажаришга қаратилган.

Ю. КОГТЕВ.

Эрталабки почтадан

ЖУРНАЛЛАР КЕРАК

Комбинатимиз территориясидаги 82-«Союзпечать» киоскаси яхши хизматда. Комбинатимизда 15 минг киши меҳнат қилади. Буларнинг орасида турли нарсаларга қизиқувчи истеъдодли кишилар бор. Айниқса футбол ишқибозлари беҳисоб: улар учун «Советский спорт» ва унинг иловалари етишмайди. Кўпчилик ишқибозлар кекса киоскачидан ҳафа бўлишади. Ахир у нима ҳам қила олади. Бутун бир комбинатга атиги ўн-ўн беш нусха берилади. Бу эса урвоқ ҳам бўлмайди. «Неделя» ҳам жуда кам келади.

Комбинатда фотоҳаваскорлар кўп. Уларга зарур журналларни киоскада бутунлай кўрмайсан. Айниқса ГДРда чиқадиган икки хил фото журнал бу киоскани бутунлай четлаб ўтади. Бундай журналлар шаҳар атрофларида жойлашган киоскаларда чанг босиб ётади. Наҳотки бундай журналлар билан 82-киоскани таъминлашнинг иложи бўлмаса? «Кругозор», «Квета» (Чехословакияда чиқадиган ҳафталик журнал) «Урода» (Польша), «Новий мир» каби ўзимизда ва социалистик мамлакатларда чиқадиган қатор журналлар киоскада бўлган эмас.

«Союзпечать» бошлиқлари тўқимачиларга зарур бўлган газета ва журналларни етарли миқдорда ажратиб берса жуда ҳам яхши бўларди.

«Голос текстильщика» ва Тўқимачилар овози» кўп тиражли газеталарининг ходимлари: С. Абдиев, В. Белоплотов, А. Валиев (фотоҳаваскорлар) Комбинат фотографияси ходимлари: И. Шамраев, Н. Калугин. Ишчилардан: мастер ёрдамчилари Т. Исҳоқов, А. Маҳмудов, Ф. Қосимхўжаев.

Бу ишчининг исми-шарифи А. Абдуэминов. У 10-автомобиль ремонти заводида беш йиллик зарбдори, пешқадам слесарь. Коммунистик меҳнат зарбдори А. Абдуэминов меҳнатда доим ибрат кўрсатмоқда.

Республика Госплани, Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги диққатига

ОРГАНИК СИНТЕЗ ВА УНИНГ ПРОБЛЕМАЛАРИ

Улуғ пролетар ёзувчиси А. М. Горький: «Кимё мўъжизалар ўлкаси. Унда инсон толеи яширинган бўлиб, ақл-идрокнинг буюк ютуқларига фақат шу ўлкада эришилади» деб ёзган эди.

Ёзувчининг айтган сўзлари органик синтез мисолида исбот қилинди. Органик синтез ёрдамида нефть, табиий газлар, кўмир ва ўсимликлардан жуда кўп бирикмалар синтез қилиб олинган. Турли полимерлар, пластик массалар, синтетик каучук, шойи, чарм, кислота, совун ва эритмалар шулар жумласидандир. Булардан самолёт, пароход, автомобиль трактор, комбайн, станок ва бошқа машиналарнинг деталь ҳамда механизмлари, ёқимли ва хушбичим кўйлаклар, пальто, оёқ кийимлари, хўжалик буюмлари, турли-туман бўёқлар, одеколон, атир, озиқ-овқат учун жуда керакли бўлган ёқимли эссенциялар тайёрланаётганлиги ҳаммамизга маълум. Кимё ютуқларидан фойдаланмаётган бирор соҳани ёки турмушимизнинг бирор томонини кўз олдимизга келтиришимиз қийин.

Бундан йигирма — ўттиз йил бурун сунъий материаллар — каучук, сунъий тола, шойи ва бошқаларга металл, чарм, жун, газмол, каби табиий нарсаларни алмаштирувчилар деб қаралар эди. Ҳозирги кунга келиб эса сунъий материаллар пишиқлиги, хилма-хиллиги ва кўркамлиги ҳамда ишлатилиш соҳаларининг турли-туманлиги билан табиий материалларни анча орқада қолдирди. Кимё яратаётган сунъий материаллар алмаштирувчилардан алмаштириб бўлмайдиганларга айланди.

Кейинги йилларда синтез қилинган винилон, нитрон, пентон, фибровил, таслан, саран, термовил, фторопластлар, полиуретан, текстовинит ва бошқа кўплаб бирикмалар ўзларида саноат учун муҳим бўлган кўпгина ажойиб хоссаларни мужассамлаштирган. Яқиндагина синтез қилинган триметилборат номли модда катта калорияга эга ёқилғилиги маълум бўлди.

Тефлон, нэйлон, полиэтилен, поливинилхлорид каби полимерлар машинасозликда, озиқ-овқат саноатида ва қишлоқ хўжалигида кўпгина қимматбаҳо металларни сиқиб чиқармоқда. Полимерлар қурилишда, жуда актив химиявий реагентлар тайёрлашда ва нефть саноатида катта ўрин олмоқда. Полиуретан ҳамда полиамид каби полимерларни саноатда қўлланиш автомобиль шиналари хизмат даврини уч-тўрт баравар оширади. Полимерлар медицина билан дўстлашиб қолди. Гемодез деган юқори молекулали бирикма турли хил яраларни, шамоллаш, буйрак касалликларини даволашда яхши натижалар берди. Гемовинил деган полимер эса худди инсон қонига ўхшайди ва лозим бўлганда унинг ўрнини бемалол босаолади. Бу ажойиб препарат қон камайиб кетганда унинг ўрнини тўлдирган ҳолда йигирма кунгача ўзгармайди. Бемор эса бу давр ичида ўз қонини тиклаб олади.

Бош мия, юрак, жигар ва бошқа аъзоларни операция қилишда ҳам полимерлар врачларимизнинг яқин ёрдамчиси бўлиб қолди. Артерия қон томири ва касалланган юракнинг баъзи бир қисмлари ўрнига полимерлар ишлатиш мумкин. Иттифоқимизда олинаётган поливинил пирролидон номли препарат ҳам киши қонини тўлдириш мақсадида ишлатилиши мумкин.

Полимерлар сил, склероз ва рак каби, оғир касалликларни даволашда ҳам муҳим роль ўйнамоқда. Улардан дори-дармонлар олишда ҳам муваффақият билан фойдаланилмоқда. Қизиғи шу ердаки, оддий дори-дармонлар киши истеъмол қилгандан сўнг бир неча соат ўтгач, ташқарига чиқиб кетади. Лекин полимерлар билан қўшиб ишлатилган дори-дармонлар киши организмида бир неча кун давомида бўлиб, ўз хоссаларини яхши сақлайди, организмга таъсирини ўтказиб, касалликни йўқотади. Медицина практикасида баъзи бир дориларнинг бир томондан фойдаси бўлса, иккинчи томондан зарари борлиги аниқланган. Агар бундай дори-дармонлар полимерларга қўшиб ишлаб чиқарилса, уларнинг зарарли томони йўқотилиши маълум бўлди.

Полимерлар ҳақиқатан ҳам инсон дўсти ва ёрдамчиси бўлиб қолди. Қаранг, улар тиш протезлари ясашда ҳам, инсон организмларини «ямаш» (қон томирларини) да ҳам, кўзларни протезлашда ҳам муваффақият билан ишлатилмоқда.

Лекин кези келганда шуни айтиб ўтиш керакки, **республикамизда ҳанузгача кимёнинг органик синтез каби катта ва салмоқдор тармоғига унчалик аҳамият берилмаяпти. Саноатни ривожлантирмоқ учун аввало кадрлар тайёрлаш зарур. Республикамиздаги олий ёки ўрта ўқув юртларининг бирортасида ҳам органик синтез технологияси бўйича мутахассислар тайёрланмаслиги ачинарли бир ҳолдир, албатта. Ваҳоланки, органик синтез соҳаси бўйича инженерлар керак бўлган корхоналар вужудга келди ва келмоқда.**

Нефтни қайта ишлаш саноати, илмий-тадқиқот институтлари ва лойиҳалаш ташкилотлари бундай мутахассисларга анчадан бери мунтазир. Бухоро областида 500 гектар майдонда қурилиши мўлжалланаётган улкан кимё комбинати, Самарқанд атрофида қурилаётган Капрон заводи ва лойиҳаланаётган бошқа корхоналар органик синтез мутахассислиги бўйича билим олган кўпгина инженер-технологларни талаб қилади.

Бухоро гази билан чиқувчи қимматли кимёвий хом ашё бўлган газоконденсатдан амалий ишларда фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Ўрта Осиё газ илмий тадқиқот институтида газоконденсатдан амалий мақсадларда фойдаланиш соҳасида диққатга сазовор ишлар қилинди. Газоконденсатни эгаллаш йўли билан автомобиллар учун бемалол ишлатилиши мумкин бўлган бензин олинди. Ана шу бензин Қизил қум чўлларида хизмат қилувчи автомашиналарда синовлардан муваффақиятли ўтди. Мутахассисларимизнинг етишмаслигиданми ёки бошқа сабабларга кўрами, бу муҳим тадқиқодлар ҳаётга йўлланма олмади. Республикамиз кимё саноати учун жуда керакли бўлган хом ашё — бензол ҳам газоконденсатдан олиниши мумкин. **Ҳозир йилига 300.000 тонна газоконденсатнинг ишлатилмай ётганлиги ачинарли бир ҳолдир, албатта. 1970 йилга бориб, чиқаётган газоконденсат миқдори 1 миллион тоннага етади. Ана шундай катта миқдордаги хом ашё қайта ишланса, олти миллион тонна нефть қайта ишланганда олинадиган маҳсулотни олиш мумкин бўлади. ГАЗОКОНДЕНСАТДАН ОЛИНАДИГАН МАҲСУЛОТЛАР НЕФТДАН ОЛИНАДИГАН МАҲСУЛОТЛАР ТАННАРХИДАН ИККИ БАРАВАР АРЗОН ТУШАДИ. Шу билан бир қаторда газоконденсат маҳсулотлари анча сифатли ҳам бўлади. Газоконденсатдан фойдаланилганда давлатга неча миллионлаб фойда келтирилган бўлур эди.**

Кимё технолгияси бўйича инженерлар етказиб берувчи Тошкент Политехника институти Кимё-технология факультетида бундан саккиз йил бурун — 1960 йилда «Органик синтез технологияси» мутахассислиги очилди деб эълон чиққан ва шу соҳага 50 студент қабул қилинганди. Янги мутахассислик учун ўқитувчилар тайёрлаш мақсадида Ватанимиз пойтахтидаги олий ўқув юртларига аспирантлар ҳам юборилганди. Лекин коллектив қувончи узоққа чўзилмади. Ҳанузгача бу соҳада инженерлар тайёрланмади. Ҳозир ана шу соҳа бўйича инженерлар тайёрлаш йўлга қўйилиш арафасида. Лекин факультетда бу масъулиятли вазифани амалга ошириш йўлида ҳеч қандай тайёргарлик ишлари олиб борилаётгани йўқ. Ҳозиргача на кафедра, на лаборатория жиҳозлари ва на ўқув қўлланмалари бор. Студентлар ўз лаборатория машғулотларини Нефтни қайта ишлаш илмий тадқиқот институтида ўтказмоқдалар. Бу борада шу институт директори, Ўзбекистсон Фанлар Академиясининг мухбир-аъзоси А. С. Султонов, институт илмий ходимлари О. Сафаев, Ҳ. Маҳкамов, А. Орифжонов ва бошқалар яқиндан бераётган ёрдам эвазига дарслар мунтазам олиб борилмоқда. Ваҳоланки, Политехника институти ўз базасига эга бўлиш вақти аллақачонлар келган. Фикримизча, замон талабига мувофиқ инженерлар тайёрлаш ва органик синтез корхоналарини малакали кадрлар билан таъминлаш кечиктириб бўлмас вазифаларимиздан биридир. Келажаги катта бўлган органик синтез учун Иттифоқимиздаги учтўртта олий ўқув юртида тайёрланаётган инженерлар етарли эмаслиги аёндир. Республикамизда мутахассислар тайёрланишидан кимё саноатимиз бениҳоя катта фойда кўриши турган гап.

Республика Давлат план комиссияси Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги билан биргаликда бу масаланинг муваффақиятли ҳал бўлишига ёрдам беришларини истардик.

Кимё учун беҳисоб хом ашёлар — Бухоро гази, у билан бирга чиқаётган газоконденсат, «оқ олтин», нефть кўмир ва бошқа ўнлаб хил табиий бойликларимиздан тўла фойдаланиш республикамиз хўжалигини ривожлантиришдаги асосий омиллардан биридир. Кимё ютуғи саноатнинг бошқа соҳалари ривожи учун ҳам муҳим омил эканлигини ёдда тутмоғимиз лозим.

Қ. АҲМЕРОВ,

Тошкент Политехника институти кимё технология факультети доценти, кимё фанлари кандидати.

Оналик ва болаликни ҳимоя қилиш институтининг диагностика-бактериология лабораториясида болаларда учрайдиган касалликларни ўрганиш ва уларнинг олдини олиш юзасидан кенг кўламда илмий тадқиқот ишлари олиб борилмоқда.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) кичик илмий ходим А. Гребенникова ва лаборант В. Лебедова ўртоқлар болаларда учрайдиган юқумли ошқозон-ичак касалликларига қарши ишлатиладиган даволаш комплекси устида ишламоқдалар.

ОҚШОМ ГАЗЕТАЛАРИДА

Горьковский рабочий

АҲИЛ ЭКИПАЖ

Бу воқеа Сергей Игоревич Мизинов командир бўлган ИЛ-14 самолёти Горькийдан Свердловск томон учиб кетаётганда содир бўлди. Самолётда 36 йўловчи бор эди.

Сергей Игоревич ўнг томондаги двигатель тўхтаб-тўхтаб ишлаётганини бирдан сезиб қолди, винтнинг айланиши секинлашди.

Дарҳол тегишли тадбирлар кўрилди: двигатель тўхтатилди, экипаж самолётни ерга қўндиришга тайёргарлик кўра бошлади.

Пастда Ижевск шаҳри. Лекин қўниш учун шароит йўқ, момақалдироқ бўлаётган эди.

Мизинов таваккал қилди. Матонати, чидамли мардлиги, бой тажрибаси туфайли Мизинов ишлаб турган битта двигатель билан тунда, момақалдироқ пайтида самолётни эсон-омон қўндиришга муваффақ бўлди. Мизиновнинг кўп йиллар давомида санитария авиациясида ишлагани ҳам қўл келган бўлса керак. Санитария авиациясида эса об-ҳаво билан ҳисоблашмайдилар.

Бу экипаж моҳирлиги билангина эмас, шу билан бирга аҳиллиги билан ҳам ном чиқарган. Бу аҳиллик энг қийин шароитларда уларга мадад бўлади.

● „Тошкент оқшоми“ ва „Тошкент бинокори“ газеталари рейди

Давлат плани — қонун

«Главташкентстрой»нинг Саноат корхоналари бошқармасига қарашли айрим корхоналар ўз мажбуриятларини бажариш учун барча имкониятлардан фойдаланиб, ойлик ва квартал планларини муваффақиятли адо этмоқдалар. Аммо ойлаб, йиллаб қолоқликдан чиқмаётган корхоналар ҳам йўқ эмас. Шаҳримиздаги дурадгорлик буюмлари заводи шундай корхоналар жумласидандир.

Мана заводнинг механика устахонаси. Озода, ёруғ бинога ўрнатилган «ақлли» дастгоҳларни бошқараётган кишилар орасида кундалик нормасини ортиғи билан бажараётганлар анчагина бор. Юрий Кирюхин, Василий Трифонов, Валентин Логачов ўртоқлар ўзларига топширилган ишни сифатли ва тез бажаришга одатланиб қолишган.

— Корхонамизда ўз меҳнати билан бошқаларга ўрнак бўлаётган кишиларни ҳар бир цех ва участкада учратиш мумкин, — деди завод партия ташкилотининг секретари Ф. П. Синюшкин. — Эшик блоклари цехида Абдушукур Боқиев, Тоҳир Тўрабеков, Ботир Аҳмедов, Юрий Шишов сингари дурадгорлар, Николай Александрович Мочалькин бошқараётган дераза блоклари тайёрлаш цехида Т. Қурбонов, А. Мордовин, Ш. Расулев ўртоқлар каби пешқадамлар борки, уларнинг номи бошқа коллективларда ҳам ҳурмат билан тилга олинади. Ишчиларимиз ҳар ойда ўртача 130 сўмдан ҳақ оляптилар.

— Бўлмаса, нега корхона қолоқликдан чиқмаяпти?

— Бу, бошқа масала. Бизга қолса ҳамманинг олдига тушайлик, ишда илғорликка эришайлик, деймиз...

Ўтган йили фойдаланишга топширилган янги завод 1967 йилнинг февраль ойида тўла қувват билан маҳсулот ишлаб чиқиши планлаштирилган эди. Аммо, у кам, бу кам деган баҳона билан муддатдан беш ой ўтгач, яъни июль ойида бор-йўғи 90 та эшик блоклари тайёрланди. Бирор марта ҳам план тўлмади. Натижада бу заводдан маҳсулот оладиган 1 ва 2-уйсозлик комбинатлари иши ҳам кўнгилдагидек бўлмади. Иш чўзилиб кетди. Улар бошқа ташкилотларга мурожаат қилишди, узоқ районлардан эшик ва дераза блокларини олиб келишга мажбур бўлдилар.

— Завод қурилиши меъёрига етказилмаган эди, шунинг учун ўтган йили планни бажара олмадик, — дейди корхона ишлаб чиқариш техника бўлимининг бошлиғи Анатолий Алексеевич Курганов.

— Завод нега бу йил ҳам планни бажара олмаяпти?

— Ишчи етишмайди.

— Ҳа, ишчи етишмайди, — дея унинг гапини қувватлади партия ташкилотининг секретари.

Бу баҳона эмас. Корхонада планларни бажариш учун имконият бор. Буни март ва апрель ойи планлари барча кўрсаткичлар бўйича тўла адо этилганлиги исботлаб турибди. Нима учундир, май ойида ишлар яна сусайиб, план 84 процент бажарилди. Беш ойлик план ҳам аранг 87,6 процент адо этилди.

Корхона йилига 300 минг квадрат метр эшик блоклари, 200 минг квадрат метр дераза блоклари ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Қурилаётган корпус ҳам ишга туширилса, яна бир миллион квадрат метр қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин бўлади. Бундан кейин ҳам иш шу даражада кетадиган бўлса, янги планнинг ҳам барбод бўлиши турган гап.

— Заводнинг умумий камчиликлари ҳақида гапирмаёқ қўяқолай, — дейди эшик блоклари цехининг бошлиғи Абдушукур Боқиев, — яхшиси ўзимизнинг цехимиздаги ишга халақит бераётган айрим нуқсонларни айтиб берай. 300 минг квадрат метр маҳсулот ишлаб чиқаришни ўз зиммасига олган коллективимиз йўлида ўша камчиликлар ғов бўлмаганда эди, биз планни бемалол бажарган бўлардик.

Цех бошлиғининг куйиниб гапиришида жон бор. Бу ерда битта тарцовка, иккита гидравлик пресслаш ва кесиш станокларидан бошқа механизм йўқ. Ҳатто, бу станокларнинг ҳаммаси ҳам тўла қувват билан ишламаяпти. Қимматли дақиқалар соатларга уланиб, вақт қўлдан бой бериляпти. Ҳолбуки зиммага юкланган вазифани ортиғи билан адо этиш учун барча зарур асбоб-ускуналардан самарали фойдаланиш лозим. Айниқса цехда ишчи кучи етишмай турган айни пайтда мавжуд механизмлардан тўла фойдалана олмаслик, имкониятларни ишга сола билмаслик, заводда суръатнинг янада сусайиб кетишига олиб келмоқда.

Цех коллективи заводнинг бош энергетиги В. М. Шишкиннинг ўз ишига совуққонлик билан қараётганлигидан кўп вақт норози бўлади. Маълумки, кўп нарса заводдаги электрчи ва монтёрларнинг меҳнатига боғлиқ. Айтайлик, цехда маълум бир станок бузилиб, ёки бўлмаса тўсатдан ишдан чиқиб қолди. Ана шундай пайтда монтёр керак бўлиб қолади. Ваҳоланки, биз сўз юритаётган корхонада монтёрлар ҳар доим ҳам меҳнат интизомига риоя қилавермайдилар. Бу эса, заводдаги нормал меҳнат оқимига салбий таъсир кўрсатаяпти. Масалан, электромонтёр Некрасовнинг айби билан ЦДК-4 станоги деярли икки кун ишламади. Бу каби кўнгилсиз ҳодисалар тўғрисида бош энергетикка бир неча бор шикоятлар қилинди. Лекин, нимагадир Виктор Максимович Шишкин бундай «беозор» монтёрларга нисбатан чора қўлламаяпти.

Корхона, жумладан цех янги қурилганлиги, баъзи участкаларда қурилиш ҳамон давом этаётганига қарамай, айрим жиҳозлар етишмайди. Ҳатто, тилга олишга ҳам арзимайдиган Г-4000 тасмасининг етишмаслиги туфайли иш орқага кетяпти. Май ойида кесиш станоги тасма йўқлиги сабабли икки кун бекор турди. Бу станок иш блоклари тайёрлашда асосий технологик механизмлардан бири ҳисобланади. Шунингдек, станокларнинг бекор туриб қолиши туфайли йўқотилган иш соатлари кўпайиб кетмоқда.

Вақтнинг бекор кетишига сабаб бўлаётган яна бир сабаб бор. Бу, кўпчилик ҳолларда заводда етарли миқдорда буғ бўлмаётганлигидадир. Агар буғ етишмаса, ёки ҳарорат паст бўлса, дурадгорлик буюмларини пресслаб бўлмайди.

Корхона маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, ишчиларни меҳнатга онгли муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга етарли эътибор бермаётгани ҳар қадамда сезилиб туради.

Ишчилар кўпчилик ҳолларда ишга ўз вақтида етиб келмаслиги, прогулчиликнинг одат тусига кириб қолганлиги, иш вақтида цехнинг ўзида спиртли ичимликларни истеъмол қилиш — меҳнат интизоми бўшлиги ва тарбиявий ишлар ҳозирги талаблар даражасида эмаслигининг оқибатидир. Натижада ишчи кучи етишмаётган бир пайтда станоклар бекор турмоқда, меҳнат унумдорлиги пасайиб, маҳсулот сифати бузилмоқда.

Шунингдек, кўпчилик ишлар механизациялаштирилмагани, қўл кучи билан бажарилаётганлиги ҳам ишлаб чиқариш суръатига салбий таъсир қилаяпти.

Корхонадаги қолоқликнинг жиддий сабабларидан бири таъминотдаги пала-партишликдир. Саноат корхоналари бшқармаси айрим вақтларда мутлақо кераксиз ва заводда ишлаб чиқарилаётган буюмларга яроқсиз хом ашё юбормоқда. Ўтган ҳафта заводнинг юк майдонига 9 вагон тахта келтирилди. Дераза ва эшик блокларига 50-60 миллиметрли тахта ишлатилади. Бу тахта эса, 40 миллиметрли эди.

— Бундай тахталар фақат девор тўсиқлари ёки яшчиклар тайёрлашга яроқли, — дейди ўртоқ Курганов куйиниб.

— Энди нима қилмоқчисизлар?

— Бу ҳақда бошқармадагилар ўйлаб кўришса керак. Арбитр чақирганмиз.

— Тахта бўлмаса, яна иш ярим бўлар эканда?

— Бошқа иложимиз йўқ. Корхонамиз тўсиқ ёки бошқа буюмларни ишлаб чиқаришга мослаштирилмаган.

Мана шундай юқоридан планлаштириш, корхона маъмурияти билан маслаҳатлашмай иш туташлар ҳам қолоқликка сабаб бўлаяпти.

Заводнинг катта территориясида мутлақо тартиб йўқ. Меҳнат маданиятига риоя қилинмайди. Қаерга қараманг ёғоч чиқиндилари, тартибсиз ташланган материалларни кўрасиз. Ишчилар учун ҳам маданий-маиший шароит яратилмаган. На бир ошхона, на бир чойхона, на бир кўнгил очар жой, кутубхона бор. Кўпчилик ишчилар қоровулхонада нари бери чой қайнатиб ичишади.. Ёки вақтни ўтказиб қўшни корхона ошхонасига бориб овқатланиб келишга мажбур.

Завод коллективига пойтахт қурилишларини эшик ва дераза блоклари билан таъминлашдек масъулиятли вазифа топширилган. Корхона ишини яхшилаш, мавжуд имкониятлардан фойдаланиб, планларнинг бажарилишини таъминлашда Саноат корхоналари бошқармасининг раҳбар ва мутахассислари ёш коллективга яқиндан амалий ёрдам беришлари зарур.

Ҳ. ҲАКИМОВ,

«Тошкент оқшоми» газетасининг махсус мухбири.

Э. ҲАЙДАРОВ,

«Тошкент бинокори» газетасининг махсус мухбири.

Тошкент «Совғалар» фабрикасининг коллективи хотин-қизларимиз учун кўплаб рўмоллар ишлаб чиқармоқда. Ранг-баранг безатилган бундай рўмоллар капрон ва газдан ишланяпти.

СУРАТДА: фабрика рассоми В. Павлова янги рўмол нусхаларини тайёрлаш устида ишлаяпти.

М. Нуриддинов фотолари.

КОНЧИ ДЎСТИМГА

Дўстим, дўстим,
Олов қалб дўстим,
танти, алп дўстим,
Йўқ
сўзимнинг заррача лофи!
Тоғнинг музлари
Не ҳикматинг борки, сезмадим,
сеҳринг борми ё,
Офтобда мум эриган мисол
эрир тафтингда.
Зарбингдан тик, баҳайбат тоғлар
қулар гумбирлаб —
Гўё
ҳарсиллайди кафтингда
бир ҳовуч ёнғоқ!
Ё, магнитни суйгандек темир,
маъдан конлари —
Минг-минг йиллар бўлиб мунтазир
кўз тутган каби,
Тоғ қаъридан чиқдими пешвоз
қутлиғ пойингга!!
Қара,
қат-қат
пардасин
кўтариб юздан,
Ойдин чоғи жилва қилгандек
тўлқинкор денгиз,
Сўлим маъдан очмиш жамолин
жасоратингдан!
Маъданки, ҳар грамми унинг
Шарқу Шимолга
Кенг қулочин ёйган юртимнинг
пак юрагига
Покиза қон каби қуйилгай
бахш этиб қудрат!
Қудратки, бу миллионларнинг
қалбига қувват!..
Дўстим, чиндан эл фарзандисан,
Арзир севинчдан:
— Бу ўтюрак менинг ўғлим,— деб
фахр этса элинг!

Ямин ҚУРБОН.

«Победа» маданият ва истироҳат боғи ҳамшаҳарларимизнинг яхши кўнгилочар жойларидан бири. Боғнинг кўлида сизни эшкакли ва моторли қайиқлар кутади. Сувда сайр қилиш қанчалик ҳузур-ҳаловат.

СУРАТДА: «Победа» боғининг кўлида.

ЮБИЛЕЙГА АТАБ

Республика «Озарнашр» нашриёти улуғ шоир Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллик тўйига унинг «Фарҳод ва Ширин» достонини босиб чиқарди. Бу Навоий ўлмас асарининг Озарбайжон тилидаги иккинчи нашридир. Достонни Озарбайжон халқ шоири Мамед Раҳим, Али Оға Воҳид, Марварид Дилбозий, Нигор Рафийбейли, Алакбар Зиётой таржима қилдилар. Достон Озарбайжон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Ҳамид Араслий таҳрири, бош сўзи ва шарҳлари билан чиқди. Араслий «Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижодиёти» деган монографияни ҳам ёзган. Ҳозир Бокуда уни босиб чиқаришга тайёргарлик кўрилмоқда.

(ТАСС мухбири).

ИКАР ЕРГА ТУШАДИМИ?

Икар ерга тушадими? Бу савол қарийб 1,5—2 йилдан бери кўпчилик кишиларни қизиқтириб келмоқда. Шу давр ичида совет ва чет эл матбуотлари Икар устидан олиб борилаётган ишларнинг натижаларидан бир мунча маълумотлар бериб келдилар. Ҳозир Икарнинг Ерга яқинлашиб ўтиши даврига жуда оз вақт қолди. Шунинг учун табиатда камдан-кам содир бўладиган бундай ҳодисага қизиқиш янада ортди.

Хўш, Икарнинг ўзи нима, унинг ҳақида астрономия фани қандай маълумотларга эга ва ниҳоят у Ерга қачон яқинлашади?

Маълумки, Қуёш атрофида 9 та катта планета: Меркурий, Венера, Ер, Марс, Юпитер, Сатурн, Уран, Нептун ва Плутон планеталари доимо айланиб туради. Лекин Қуёш системасида булардан бошқа яна жуда кўп осмон жисмлари — кометалар (думли юлдузлар) ва кичик планеталар (астероидлар) ҳам мавжуддир. Агар биз ана шу катта планеталар билан ҳозиргача кашф этилган астероидларнинг Қуёш атрофидаги айланиш йўлларини — орбиталарини чизсак, кўпчилик астероидларнинг катта планеталардан Марс ва Юпитер орбиталари оралиғида ҳаракатланишини кўрамиз. Лекин бу астероидлардан баъзилари жуда чўзиқ орбиталар бўйлаб ҳам ҳаракатланади. Шунинг учун бундай астероидлар энди Марс ва Юпитер планеталари орбиталари чегарасидан четга чиқиб маълум вақтларда Ерга, Қуёшга ва баъзан ҳатто Юпитерга ҳам жуда яқин келишлари мумкин. Ана шундай астероидлардан бири Икар бўлиб, у 1949 йилда кашф этилган.

Икар кашф этилган вақтда астрономлар томонидан рўйхатга олинган ҳамма астероидларнинг сони 1500 дан бироз ошиқ эди. Ҳозирда 1700 дан кўпроқ астероид кашф этилган. Астероидларнинг бир мунчаси ўзларига хос тартиб номерларидан ташқари яна алоҳида номларга ҳам эга. Масалан, тартиб номери 852 бўлган астероидга доҳий Владимир Ильич Ленин шарафига «Владилена» номи берилган бўлса, Улуғ Ватан уруши даврида республикамизда кашф этилган, тартиб номери 1351 бўлган астероид «Узбекистания» деб аталади.

Астероидларнинг катта-кичиклиги ҳам ҳар хил. Улардан энг каттаси — Цереранинг диаметри 780 километр бўлса, энг кичигининг диаметри бир неча километрдан ошмайди. Бизни қизиқтираётган Икарнинг катталиги бир ярим километрга яқин бўлганлигидан у ҳатто кашф этилган вақтда ҳам жуда хира бўлиб кўринган. Шунинг учун Икарга ўхшаш астероидларни одатда фақат телескоплар ёки махсус дурбинлар ёрдамидагина кузатиш мумкин.

Ўз орбита йўли бўйлаб Қуёш атрофини 409 суткада бир марта тўла айланиб турадиган Икар, юқорида айтилгандек, Қуёшга жуда яқин келганда улар орасидаги масофа қисқариб, 28 миллион километрни ташкил этиши маълум. Ҳозир Икарнинг Ерга ҳар 19 йилда бир марта жуда яқинлашиб ўтиши ҳисоблаб чиқилган. 1968 йил Икарнинг Ерга ана шундай навбатдаги буюк яқинлашиш йилидир. Икар устида 1950, 1952, 1953, 1954, 1957 ва 1958 йилларда ўтказилган кузатишларнинг биринчи натижалари бундан икки йил аввал ажойиб хулосага олиб келди.

Шу маълумотларга кўра, гўё Икар 1968 йил 15 июнда ўзининг Ерга навбатдаги яқинлашишида Ер билан тўқнашиши керак бўлиб чиқди. Икар ҳақидаги ҳамма шов-шув ана шу биринчи тахминий маълумотларга асосланган ҳолда тез тарқалди. Ваҳоланки, бу ҳодиса юз берганига қадар Икар ҳали Қуёш атрофида яна бир неча марта айланиб чиқиши ва бу давр ичида у Қуёш системасидаги катта планеталарнинг айниқса Меркурийнинг тортиш кучи таъсир кўрсатадиган фазолардан ҳам ўтиши керак эди. Шунинг учун бутун дунё тортиши қонунига асосан, кичик массага эга бўлган Икар 1968 йилда Ер орбитасига етиб келгунига қадар ўз йўналишини бир мунча ўзгартиши шубҳасиз эди.

Ленинграддаги назарий астрономия институтида ва Америкадаги Калифорния университетида Икарнинг орбитаси қайтадан аниқ ҳисоблаб чиқилди. Бундай ҳисоблашлар Икарнинг 1968 йилда Ер билан тўқнашмаслигини кўрсатди. У шу йил 14 дан 15 июнга ўтар кечаси Ерга бироз яқинлашиб ўтиши маълум бўлди. Шунда Ер билан Икар орасидаги энг қисқа масофа ўрта ҳисобда 6,5 миллион километрга тенглашиши керак. Бу масофа Ердан Ойгача бўлган масофадан қарийб 17 марта ортиқдир. Шундан кейин Икар ўз ҳаракатини яна давом эттириб кун сайин Ердан узоқлаша боради. Шу вақтларда ҳам Икарни юлдузлар осмонида фақат телескоплар ёрдамидагина кузатиш мумкин бўлади.

Шундай бўлишига қарамай, «Икарнинг Ерга бундай яқинлашиб ўтиши кишиларга хавф солмасмикин?» деган савол туғилиши мумкин.

Ўтмишда осмон жисмларининг, жумладан баъзи астероидларнинг Ерга яқинлашиб ўтган вақтлари кўп бўлди. Масалан, Апполлон астероиди 1932 йил 24 апрелда Ерга яқинлашиб ўтиб, шунда улар орасида энг қисқа масофа 10 миллион километрга тенглашган бўлса, 1936 йил 7 февралда иккинчи бир астероид — Адонис Ердан 2 миллион километр наридан ўтиб кетганлиги маълум. Ниҳоят агар биз 1937 йил 30 октябрда астероид Гермеснинг Ер яқинидан ўтиб, шунда улар орасидаги масофанинг фақат 580 минг километр бўлганини эсласак, Икарнинг Ерга ушбу яқинлашиши (бунда ўзаро масофа 6,5 миллион километр) кишиларга ҳеч қандай хавф келтирмаслигига қатъий ишонч ҳосил қиламиз.

Аммо фан учун Икарнинг Ерга яқинлашиб ўтиши баъзи масалаларни ечишда қулай фурсатлардан ҳисобланади. Бундай вақтларда масалан, Меркурий планетасининг массасини яхшироқ аниқлаш, Икар ҳаракатида нисбийлик назариясини амалда текшириб кўриш, Икар сиртидаги ҳарорат ва ҳолатни ўрганиш каби бир қатор вазифаларни бажариш мумкин бўлади.

Ҳозир Икарни кузатишга Ер юзидаги деярли ҳамма астрономик обсерваториялар ўз телскопларини тайёрламоқдалар. Шулар қатори Ўзбекистон Фанлар академиясига қарашли Тошкентдаги астрономия институтида ҳам Икар устидан кузатишлар олиб боришга ҳозирлик кўрилган.

А. ЛАТИПОВ,
Астрономия институти директорининг ўринбосари, физика-математика фанлари кандидати.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг читга гул босиш цехида ҳар сменада минглаб метр турли хил ранг-баранг газламалар тайёрланади. Ишлаб чиқарилган маҳсулот мамлакатимизнинг турли бурчакларига ва кўпгина чет мамлакатларга жўнатилади.

СУРАТДА: илғор ишчи Р. Муслимова янги маҳсулотни тахламоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

АРҚОН

Фахри ЭРДИНЧ,
турк ёзувчиси.

ҲИКОЯ

Бу Қосим қошидан киприкларининг учигача сариқ бола. Худди қовжираган кузги япроқдай. Унинг ёши нечадалигини айтиш қийин. Қарасанг жўжадай, тингласанг—каттадай!

Якшанбада бозорга борсанг Қосим сени албатта топади. Чўнқайиб ўтиради-да, елкасидаги юки кичкинагина сандиқчасини тушириб олади. У Қосимнинг бўйнида икки бўлак арқонга осилиб туради. Қопқоғи очиқ.

—Ойначадан ол,—дейди у.

—Кераги йўқ,—дейсан.

—Ундай бўлса мен сенга кийим резинкаси сотаман.

—Резинка ҳам керак эмас.

—Қайиш, кир қисқич ҳам керак эмасми?

— Жўна, жўна.

— Ҳеч бўлмаса инглиз тўғноғичидан иккита ол. Пулли киссангга ёки ёстиғинг четига қадайсан.

Энди чидаб туролмайсан. Ё иккита тўғноғич сотиб оласан, ё бўлмаса қочасан. Фақат аччиғинг келмасин. Ахир Қосимнинг ҳам аччиғи келмайди-ку. Сандиқчасини бўйнига осадида бошқа харидор излаб кетади.

Қосим кўзгу сотади, лекин ўзи унга сира қарамайди. Не ҳожат? Сочи қўй жунидек ўсиб қулоғини ҳам қоплаб қолганини бусиз ҳам билади. Юзи шунчалик кирки, ит яласа тўяди. Қосим кийим резинкаси сотади. Ўзининг устида эса кийим ҳам йўқ. Фақат шими бор. Агар уни қароқчига кийдирилса борми, экинзорга қарға ҳам кирмайди. Унга яна битта Қосим бемалол сиғиши ҳам мумкин. Узун ҳам, калта ҳам эмас. Чапчорси бўлиб туради. Худди кўндан қилингандек ва ҳаммаёғи оҳак. Унинг отаси сувоқчи бўлган. Бу иштон эса Қосимга мерос.

Лекин Қосим етим эмас. Унинг отаси ўлмаган.

Бу узун тарих. Қисқаси у мана бу.

Бултур худди шу пайтда Қосимнинг отаси Жебежи ўтлоғида катак қурди. Уни шундай сувоқ қилдики, у ёғи йўқ. Ўзиям сувоқчимисан сувоқчида. Онаси уни оқлади. Мана бошпана уйча ҳам бўлди. Хуллас улар ўз уйи ўлан тўшагида чўзилишди. Оёқлари хонадан чиқиб турсада улар беҳад бахтли эди. Уларнинг бахти бир ҳафта давом этди. Амалдорлар, миршаблар келишди.

—Участка сизникими?

—Йўқ.

— Қуришга рухсатчи?

—Йўқ.

—Планларинг борми?

—Қисқаси,— деди отаси,—камбағалликдан бошқа ҳеч нарса йўқ бизда.

Тинглаб ҳам ўтирмадилар... Эртага келиб, уйчани қулатамиз деб пўписа қилишди. Фақат шуларнинг кулбасинигина вайрон қилишмоқчи эмас. Айтилдими—бас. Эртасига метин, белкураклар кўтариб келишди. Қосимнинг онаси, марҳума, уйга қамалиб олиб, қафасдаги қушдай чир-чир йиғлади.

— Чиқ! — буюрадилар

— Чиқмайман,— жавоб беради у,— уйни бошимга ағдарсанглар ҳам чиқмайман.

Бошига қулатишди. Қулатишга қулатдиларку-я лекин Қосимнинг отаси ҳам шу дақиқадаёқ миршабни таёқ билан уриб қулатди. Ўзи дарҳол тўдага аралашиб кетди. Жандармлар ўт очишди. Ўқ тегдими, тутиб олишдими йўқми, биргина Қосимдан бошқа ҳеч ким билмайди. Кейин унинг онасини қўшнилар дафн қилишди. Қосим бўлса кўчада қолди.

Мана бир йилдан бери у ойнафурушлик қилади. Бозор кунлари бозорга боради. Бошқа кунлари эса Бахчелижиҳон кўчасининг бурчагида ўтиради. Сандиқчасини очиб олдига қўяди. Товарини ёяди. Бироқ почин қилишга ҳам улгурмасидан миршаб етиб келади. Ўша «Дермо Ниҳод» деб лақаб олган миршаб. Бу ярамасдан қутулиб ҳам кўрчи.

— Эй, сармалдан, яна келдингми?

Қосим жавоб бериш учун сўз қидириб ўтирмасди. Айтай деса тап-тайёр. Лекин Қосим доим тилига эҳтиётчи. Бутун йил давомида у қувғин. Дастлаб у ишчи қаҳвахонасига югурдак бўлиб ишга кирди. Худди ўша кўчада Дерма Ниҳол хўжайинга ёпишиб олди. У эса истаса — истамасада Қосимни ҳайдаб юборди. У ботинка тозалай бошлади — шчетка-ваксалари билан яшчигини олиб қўйдилар. Бир неча ой муқаддам янги ишга мослашиб олганди, бунда ҳам тинчлик йўқ.

— Бу бурчакда ўтириш ман қилинган.

Нима қилиш керак? Қосим бошқа кўчага бориб, бошқа бурчакка ўтиради. Дермо Ниҳод изма-из унинг кетидан етиб келади. Сандиқчасини ростакамига тепиб юборади. Синиқ ойналарни ким сотиб оларди. Сочилиб кетган игна, тўғнағичларни териб олиш ҳам осон эмас. У билан ёқалашадиган бўлсанг, ўзингга ёмон. Унинг тугмалари гугурт доналарига илдириб қўйилган бўлади. «Ярамас, мундиримнинг тугмасини юлдинг!» деб бақиради. Участкага марҳамат қиласан. Бунинг учун уч ой қамоқ лозим. Тўғри, Қосимни бир кундан ортиқ қамоқда тутишмайди. Лекин уч марта дўппослашди.

— Қани чиллашир, гапирчи, отанг қаерда?

Буларга нима ҳам десин! Қосим энди у айтган бола эмас. У «Отатурк фарзандлари*» дан бири. Ўз бешигини ўзи тебратадиган болаларимиздан бири. Дерма Ниҳод уни кўп кузатиб юрди. Бари бир бефойда. Бошпанасиз бола қаерда уйқу келса, таппа ташлаб ухлайди. Естиқ ўрнига сандиқчаси бор...

Бугун тун илиққина. Ой ёруғ. Кеч. Кўчалар одамсиз. Улус майдонида ҳам Отатуркдан бошқа ҳеч кимса йўқ. Майдон ўртасида чўққидек тош. Унда от. Отда Отатурк. Пастда солдат қотиб турибди. У қўлини пешонасига қўйиб, олисларга эътибор билан қараётгандек. Ундан бир неча қадам ўнг томонда яна бир солдат. Кўйлагининг кўкраги очилган. Қўли орқасига чўзилган. У орқада қолганларни чорлаяпти. Бошқа томонда Кезибон** хола. Унинг елкасида бизнинг Қосимдан каттароқ келадиган снаряд. Қосим унинг олдида турибди. Унинг елкасида ёғоч сандиқча. Қосим уларга қарар, ҳар бирини бирма-бир кўздан кечирарди. Уларнинг бронзаси ярақлайди. Уларнинг оёқлари оппоқ тоза мармарда турибди. Бола чидаб туролмади. Уларнинг оёғи турган жойга тирмашиб чиқди. Кезибоннинг пойиқадами этагига ўтирди. Бошини сандиқчасига қўйди. У гўё онасининг тиззасига бош қўйиб, озода уйда ётгандек, мириқиб қаттиқ уйқуга кетди.

— Эй, сармалдак, тур ўрнингдан!— уйқу аралаш эшитди у.

Кимдир унинг сандиқчасини тепиб юборди.

Қосимнинг кўзлари соатнинг қопқоғидек катта очилди. Нима гап бўлаётганлигини тез тушунди.

— Отанг қаерда?

— Қосим ўйлаб ўтирмай ифлос панжалари билан боши теппасида турган суворига ишора қилди:

— Мана менинг отам!

Дермо Ниҳод қониқиш билан тепага боқди. Лекин у Отатуркнинг шпорли этигини ва узангини кўрди. У бир нарсадан чўчигандек орқага тисарилди. Сўнг жаҳл аралаш:

— Сен ҳали бизнинг Отамизни ҳам ҳақорат қиладиган бўлдингми?

Қосимнинг жағига қаттиқ шапалоқ туширди. Бу ҳам камдек яна урди. Энгашиб, сандиқчасини олди. Қосим арқонга тармашди. Роса тортишишди. Қосимнинг қўлида арқонгина қолди. Дермо Ниҳод сандиқчани қўлтиғига қисиб сўкина-сўкина кетди.

Қосим тошдек қотиб қолди. Ёдгорлик этагидаги солдатдек, Кезибон холадек қотиб турарди у. Унда ана шу арқондан бошқа ҳеч нарса қолмади. Уни қўлида айлантириб кўрди. Арқоннинг бир учида халқа турарди. Халқани ечиб олди. Ташламади. Киссасига солиб қўйди. Сўнг ўйга чўмди. Арқоннинг бир учини тез тугиб, илмоқ қилди. Кезибон холага боқди. «Бусиз ҳам унинг юки оғир» деб ўйлади. Солдат томонга юрди. Орқада қолганларни имо қилиб чақириш учун чўзилган қўлига арқонни илди. Тугиб, яхши боғланганлигини синаб кўрди. Солдатнинг қўли темирдан эди. Чидайди...

Автобус кондукторлари арқонга осилган Қосимни кўриб қолишди. Улар Кечиорендан охирги автобусда қайтишаётган эди. Етиб келганлардан бири арқонни пичоқ билан кесиб ташлади. Қосимни эса ерга тушмасиданоқ илиб олишди. Худди шу автобусда уни касалхонага жўнатишди. «Омадинг бор экан», дейишди у ердагилар. «Ҳали тирик», дейишди яна. «Ҳали сув ҳам ичади, қийналади ҳам...»

Қосим ўзини осаётганда тариқча ҳам сесканмаган эди. Энди эса уни қўрқув босди. Уч кеча-кундуз ухлай олмади. Отасининг кўзига қандай қарайди. Эҳтимол у ҳам эшитгандир. Ахир бу ҳақда газетага ҳам ёзишди. Бўйнига дока боғлаб, Қосим касалхонадан чиқар экан, ўша қўрқув билан отасини кўриш учун кетди. Улар доимги жойда. Дермо Ниҳод бир йилдан буён Қосимдан билиб олишга уринган ерда учрашдилар. Қосим отасининг кўзига қарашга журъат қилолмасди. Бу ҳақда гап очилмасин учун у дарҳол қўйнидан саккиз лир олиб, отасига узатди.

— Менга қара,— деди сувоқчи.— Ҳатто ўз боласини боқа олмаган ота ҳам ўзини осмайди. Отасини ҳам боқаётган сендек бола учун-а. Тушундингми?

— Тушундим ота.

— Арқон нимага ярашини биласанми?

— Биламан, ота.

— Айтчи нимага?

— Билмайман ота.

— Унда мен айтай. Аргимчоққа ярайдими? Ярайди. Кир осишга ярайдими? Ярайди. Ҳаммолликка ҳам ярайди. Сен бўлсанг нима қилдинг?

Қосим йиғлаб юборди.

— Ўзини осиш найрант эмас,— деди отаси.— Шу арқон билан Дермо Ниҳодни боғлаб ташла-чи, ўшанда кўрамиз.

— Бироқ мен ҳали ёшманда, ота.

— Ундай бўлса нега ўзингни осасан? Шошма, ўсасан. Энди тушундингми?

— Тушундим ота.

—Майли. Бу саккиз лирни қайтиб олчи. Эртагаёқ ўзингга янги сандиқча сотиб ол. Тўғноғич, резинка, кўзгулар харид қил...

Шундай қилиб, ҳаммаси қайтадан бошланди. Дермо Ниҳод ҳайдаб юборади, Қосим бошқа бир бурчакка ўтиб ўтиради. Яна ҳайдайди. У кўчани ўзгартиради. Қосим бошқа нима ҳам қилсин? Бутун Анқарани алмаштиришга унинг иложи йўқ. Бу унинг эмас, отаси кабиларнинг иши.

Русчадан таржима.

*«Отатурк болалари»— турк газеталари жамият ғам хўрлик қилиши лозим бўлган болаларни шундай атайди.

**Кезибон —1919—1922 йиллардаги миллий озодлик урушининг қаҳрамони.

АФРИКА ҚИТЪАСИ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

Давлат фермаси

ДАРУССАЛОМ. Танзания ҳукумати қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва мамлакатни маҳаллий озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашга катта эътибор бермоқда. Бунга эришиш йўлларидан бири — давлат қишлоқ хўжалик фермаларини ташкил этиш. Ўтган йилнинг ноябрида дастлабки шундай ферма Уфипа районида тузилди. Унинг экин майдони — 2000 акр. Бу ерда барча оғир иш процесслари механизмлар ёрдамида бажарилади.

Кейинчалик ферма яқин ўртада жойлашган 700 деҳқон хўжалигига ҳам ёрдам қўлини чўзади. Деҳқонлар хўжаликни олиб бориш бўйича малакали маслаҳатлар олиш, трактор ва бошқа техникадан фойдаланиш имконига эга бўладилар. Шундай қилиб ферма бутун районда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш марказига айланади.

Ҳозир Уфипа фермасида асосан буғдой экилмоқда. Ферма ишчиларининг ёрдами билан қўшни деҳқон хўжаликларида ҳам буғдой экилади. Буғдой етиштиришни кўпайтириш, Танзаниянинг АҚШ ва Аргентинадан буғдой харид қилишини кескин камайтиради.

Какао фабрикаси

ЯУНДЕ. Камерунда какаони қайта ишловчи янги фабрика ишга тушди. Корхонанинг дастлабки қуввати бир йилда 2 минг тонна какао ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Лекин бу чегара эмас. Корхона икки баравар ва ҳатто уч баравар кўп махсулот ишлаб чиқариши мумкин.

Яна бир институт

ФОРТ-ЛАМИ. Чад республикасининг пойтахтида ветеринария институти қурилмоқда. У Африка қитъасининг беш мамлакати — Марказий Африка Республикаси, Чад, Конго (Браззавиль), Камерун ва Габоннинг хусусий мулки бўлади. Институт қурилишини 1970 йилга туғаллаш мўлжалланган. Институт ходимлари асосий эътиборларини ҳайвонот боғида сақланувчи ҳайвонларнинг касаллигини ўрганишга қаратадилар.

Далада телевизор

ОБИДЖОН. Фил Суяги Соҳили республикасида қишлоқ хўжалик билимларини тарқатиш учун телевизор эшиттиришлардан фойдаланилмоқда. Ҳозиргача суғориладиган майдонларда шоли етиштиришнинг энг қулай ва фойдали усуллари ҳақида ҳикоя қилувчи қисқа метражли фильмлар серияси кўрсатилди. Тажрибали деҳқон телевизор экранидан томошабинларга шоли экиш ва бошқалар ҳақида ҳикоя қилади. Тўғридан-тўғри далалардан репортажлар ҳам уюштирилмоқда: телевизор камераси ёрдамида томошабинлар шоликор майдонларда ишнинг боришини кузатишлари мумкин. Келажакда деҳқонларни қишлоқ хўжалигига доир бўлган бошқа масалалар билан таништириш, шунингдек саводсизликни тугатишда ҳам телевидениедан фойдаланиш мўлжалланмоқда.

Ҳайдовчилар эътиборига

АККРА. Британия миллатлар ҳамдўстлигига аъзо бўлган Ғарбий Африканинг ҳамма мамлакатларида 1970 йилнинг 1 январидан бошлаб барча транспорт кўчанинг ўнг томони бўйлаб ҳаракат қила бошлайди. Ҳайдовчиларни кўча ҳаракатининг янги қоидалари ва белгилари билан таништириш ишлари бошлаб юборилди. Шу вақтга қадар Африканинг бу районидаги мамлакатлардан фақат Гамбиядагина транспорт кўчанинг ўнг томони бўйлаб ҳаракат қилар эди.

Тажриба хўжалиги

ЛУСАКА. Замбия ҳукумати ташландиқ ерлардан янада рационал фойдаланишга қаратилган қатор тадбирларни амалга оширмоқда. Бу мақсадда деҳқон хўжаликларида чет элларга экспорт қилиш давлатга катта фойда келтирадиган экинларни экиш жорий қилинмоқда. Ана шундай экинлардан бири — тамаки.

Ҳозир Сиренье районида 12 квадрат миль майдонда турк навли тамаки етиштирувчи тажриба хўжалиги ташкил этилган. Бу ерга кўчиб келган деҳқонлар тажрибали мутахассислар ёрдамида тамаки ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини етиштиришнинг илғор усулларини ўрганадилар.

Кўчат ва бошқа зарур техникани сотиб олиш учун деҳқонлар давлатдан қарз олишлари мумкин. Тажриба хўжалигини йирик шаҳарлар билан бирлаштирувчи йўллар қурилади, сув билан таъминланади, маҳсулотларни сақлаш учун омборлар қурилади.

Тажриба хўжалиги Сиренье районида тамаки етиштиришни кенгайтиришнинг асосий базаси бўлиб хизмат қилади.

(АПН).

Ҳамкорлик

Совет ва Чехословакия муассасалари биргалашиб 800 дан ортиқ илмий ва техника проблемаларини ҳал қилмоқдалар. Ҳар икки мамлакатнинг 24 министрлиги ва идоралари қора ва рангли металлургия, химия ва нефть химияси, асбобсозлик, электр техника, автомобилсозлик ва саноатнинг бошқа кўп тармоқларида бевосита ҳамкорлик қилмоқдалар.

Иқтисодий ва илмий техника ҳамкорлиги юзасидан ҳукуматлараро Совет — Чехословакия комиссиясининг илмий-техника ҳамкорлиги билан шуғулланувчи доимий кичик комиссиясининг Прагада бўлиб ўтган навбатдаги сессияси протоколида шу ҳақда гапирилади. Сессия қатнашчилари экономика, фан ва техника соҳасида икки қардош мамлакатнинг бундан буён қандай ҳамкорлик қилиш йўлларини белгилаб олдилар.

ТАСС.

Юқори Вольтанинг ёш зиёлилари бадиий конкурс ўтказишди. Конкурс мамлакат маданият соҳасидаги ғалабаларини намойиш қилди.

СУРАТДА: кўргазма биноси (чапда). Кўргазма (ўнгда).

В. Корочанцев фотоси.

ТАСС фотохроникаси

Ишлаб чиқариш практикасида

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг гидромелиорация кафедраси студентлари бу йил ишлаб чиқариш практикасини Чорвоқ ГЭСида ўтказмоқдалар. Улар каналларни ремонт қилишда қатнашмоқдалар.

Ер пармалаш, қишлоқ хўжалиги мелиорацияси, гидравлика кафедраларининг 400 дан ортиқ студентлари ишлаб чиқариш практикаларини Тошкент областида, Термиз, Қўқон, Фарғона, Наманган, Самарқанд, Андижон шаҳарларида ўтказмоқдалар.

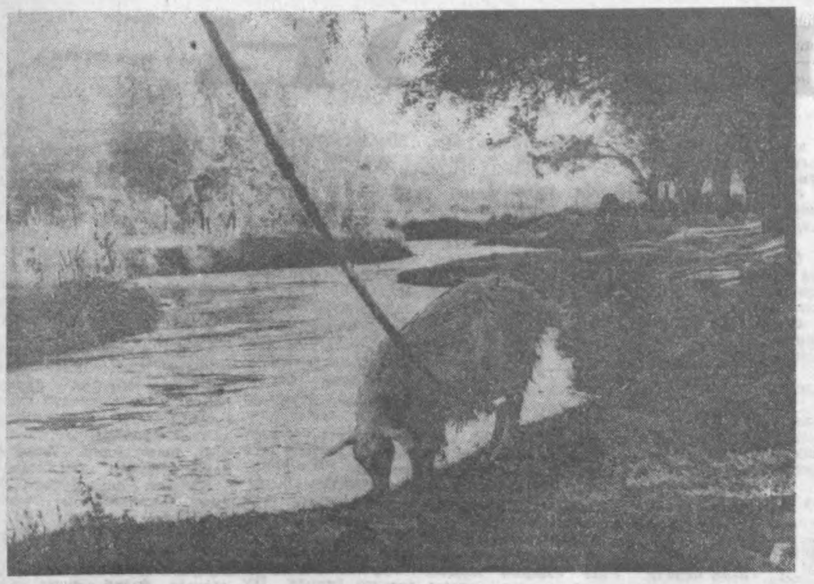

СУВ БЎЙИДА — Х. Шодиев фотоэтюди.

Беш кунлик ва ҳордиқ

СПОРТ ШАЙДОЛАРИ

Бу йигитнинг тарифтавсифини илгари эшитгандик. Бир марта иш жойига бориб уни тополмадик, завод терма командаси билан Душанбага Ўрта Осиё темир йўли коллективлари волейбол мусобақасига кетган экан. У билан иккинчи борганимизда учрашдик.

Октябрь революцияси номли заводнинг электр машиналар цехи бошлиғи Владимир Широковский бизни кенг, ёруғ бинога, тартиб билан қўйилган станоклардан бирида ишлаётган ўрта бўйли, қотма, силлиқ таралган сочи пешонасига хиёл осилиб турган йигитнинг олдига бошлаб борди.

— Михаил Сайдаметов шу йигит бўлади, танишинглар,—деди цех бошлиғи табассум билан. Биз самимий сўрашдик.

Михаил Душанбадан куни-кеча қайтиб келганини, завод командаси бу ердаги мусобақада учинчи ўринни олганини айтиб берди. Биз уни катта муваффақият билан табрикладик. Михаилга жамоатчи тренер сифатида биринчи марта завод терма командасини катта мусобақага тайёрлашдек маъсулиятли вазифани топширишганди. У бу ишончни оқлади. Завод командаси мусобақада мукофотли ўринни эгаллади.

Михаил 1962 йилдан бери шу заводда ишлайди. Бу орада уч йил Совет Армияси сафида хизмат қилиб келди. У заводга оддий ишчи бўлиб кирганди, ҳозир корхонанинг катта цехида генераторларга эҳтиёт қисмлар тайёрлайдиган бригадага бошчилик қилмоқда. Бригада аъзолари ойлик, квартал топшириқларини ҳамиша ортиғи билан бажаришяпти.

Лекин ёш бригадирни кўпчиликка танитган унинг ташкилотчилиги ва меҳнатга муҳаббатигина эмас. Завод кишилари, айниқса, ёшлар уни кўпроқ ажойиб спортчи сифатида яхши биладилар.

Дастлаб М. Сайдаметов ҳақида бизга заводнинг физкультура ва спорт бўйича инструктори Г. В. Ничаев гапириб берганди.

— Корхонамизда спортнинг икки-уч тури бўйича разрядга эга бўлган ёшларнинг анчамунчасини топиш мумкин,— деган эди у.— Лекин Михаилдақасини тополмайсиз. У ҳозир спортнинг етти тури бўйича разрядга эга.

Ничаевнинг гапини цех бошлиғи ҳам, Михаилнинг ўзи ҳам тасдиқлади. Чиндан ҳам у спортнинг етти тури баскетбол, волейбол, чанғида учиш, сузиш ҳамда бир, икки, уч километр масофага югуриш бўйича разрядларга эга экан.

Михаил айниқса волейболни алоҳида муҳаббат билан севади. Армия сафида юрганида у волейбол бўйича учинчи разрядга эга эди. Заводга қайтгач мунтазам машқ қилиб юриб, иккинчи разряд олишга муваффақ бўлди.

Спорт кишида алоҳида қунт ва ирода, чидам бўлишини талаб қилади. Михаилда бу сифатларнинг ҳаммаси мужассамлашган. У кўзлаган мақсади йўлида ҳар қандай қийинчиликларни енгиб ўтишга одатланган. Кўпчилик унинг ҳам бригадага бошчилик қилиб, ҳам темирйўлчилар техникумининг кечки бўлимида ўқиб, ҳам спорт билан шуғулланишига вақт топаётганига қойил қолишмоқда.

Михаил Сайдаметов сингари ёшлар коллективда физкультура ва спорт ҳаракатининг кенг қулоч ёйишига катта таъсир кўрсатмоқдалар. Заводда разрядли спортчилар сони кун сайин кўпайиб боряпти.

Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида бу ерда енгил атлетика бўйича 14 та, стол тенниси бўйича 20 та, мерганлик бўйича 28 та, волейбол бўйича 30 та, футбол бўйича 45 та разрядли спортчи тайёрланди. 100 га яқин ишчи ГТО ва ГЗРга норма топширди. Ҳозир заводда спорт билан мунтазам шуғулланаётган ишчи ва инженер-техник ходимларнинг умумий сони 1500 кишидан ошиб кетди. Завод дирекцияси, ишчилар комитети ишчи ва хизматчиларнинг физкультура ва спорт билан шуғулланишлари учун зарур ёрдамни бериб турибди.

Ишчи ва хизматчилар айниқса завод беш кунлик иш ҳафтасига ўтганидан кейин физкультура ва спорт билан шуғулланиш учун яхши имкониятларга эга бўлдилар. Заводнинг Чимёнда ва Сирдарё бўйида ажойиб спорт базалари бор. Завод спортчилари шанба ва якшанба кунлари мана шу спорт базаларига бориб кун бўйи машқ қиладилар.

Ҳозир заводдаги физкультура ва спорт комитети қошида ўндан ортиқ спорт секциялари мунтазам ишлаб турибди. Кейинги пайтларда завод спортчилари футбол, волейбол, шашка ва стол тенниси бўйича шаҳарда ва Ўрта Осиё темир йўли коллективлари орасида бўлган мусобақаларда мукофотли ўринларни эгаллаяптилар.

Завод маъмурияти бу йил физкультура ва спорт ишларига илгаригидан анча кўп маблағ ажратди. Шу йил охиригача бу ерда янги қишки спорт зали фойдаланишга топширилади.

А. ЭГАМНАЗАРОВ.

Санъатчилар отряди

Республикада халқимизга зўр санъатлари билан хизмат қилаётган созанда, хонандаларнинг кўпчилиги Тошкент Давлат консерваториясида таҳсил кўрган, десак муболаға бўлмас.

Яқинда консерваториянинг кундузги ва сиртқи бўлимларини 186 студент муваффақиятли тамомлади.

— Музика сирларини чуқур ўрганиб олган бу олий маълумотли музикачилар республикамизнинг турли ерларида ишлаш истагини билдирдилар, — дейди консерваториянинг илмий ишлар бўйича проректори В. Пўлатов.

Ҳозир консерваторияда янги ўқув йилига қизғин тайёргарлик олиб борилмоқда. Бу йил консерваториянинг кундузги ва сиртқи бўлимларига 300 га яқин талантли ёшлар қабул қилинади.

Солдат мактуби

ЎРИНБОСАРЛАРИМИЗ

Тун. Майдалаб ёғаётган баҳор ёмғири юзларни ювиб туради. Ҳамма ором уйқуда, фақат соқчигина ўз постида ҳушёр, белгиланган чегара бўйлаб мағрур кезяпти. Мана у тўхтади, ён-верига қулоқ солди, узоқларга кўз тикди. Жим-жит...

Бирдан шу жимликни аллаа нарсанинг қарсиллагани, ҳамда қадам товушлари бузди. У ўнгга бурилди, бурилдию, ўзига яқинлашаётган икки шарпа кўринди.

— Тўхта! Ким келяпти?— у дадил ҳаракат қилабошлади...

Постга соқчининг ҳушёрлигини текшириш учун қисм бўйича навбатчи ва қоравул бошлиғи келган эди. Мана энди қисм навбатчиси —офицер уни текширяпти: «Постга биров келяпти. Сизнинг ҳаракатингиз»...

Соқчи қўлидаги карабинни отишга тайёр ҳолда тутиб, Устав талабларини тўлиқ бажарди. Қолган саволларга ҳам аниқ жавоб беради.

— Аъло! Бу постга ҳеч қандай бузғун кира олмайди, —дейди хулосада навбатчи офицер...

Мана постдан бўшаган қоравул саф тортди.

— Оддий аскар Қодиров сафдан чиқинг!— буйруқ қилади қоравул бошлиғи.

— Хизматни аъло бажараётганингиз учун командир номидан ташаккур эълон қиламан!

Бу Қодировнинг биринчи мукофоти эмас, унинг хизмат дафтарчасига шу ўтган бир йил ичида ўндан ортиқ ташаккурнома ёзилган. Ҳатто қисм байроғи олдида суратга ҳам тушган...

У ўз Ватанига, ота-онасига берган ваъдасини, сўзларини бир минут ҳам унутгани йўқ. Шунинг учун ҳам уни ўртоқлари ҳурмат қилишади. У ҳам ҳурматга ҳурмат билан жавоб қайтариб, бўлинмамизнинг пешқадам жангчилари қаторидан ўзига муносиб жой олди.

Биз хизматни тугатувчилар ўрнимизда сиёсий ва жанговар билимлар аълочиси Қодировдек ажойиб йигитлар қолаётганидан жуда-жуда фахрланамиз. Хизматни тугатиб уйларига қайтаётган биз солдатларнинг ўринбосарларимиз шундай йигитлар.

Ҳ. МУРОДОВ,
оддий солдат.

Редактор ўринбосари **Ҳ. ИБРОҲИМОВ.**

Реклама ва эълонлар

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

14 ИЮНДА ЖУМА

Биринчи

18.00 Юридик фанлари кандидати А. Аюповнинг «Оила ва никоҳ тўғрисида янги қонун» деган суҳбати (ўзбекча).
18.10 Шу куннинг қўшиқлари (ўзбекча).
19.20 Симфоник куйлар.
20.00 «Узбекистан индустриальний» радиожурнали.
20.30 Саноат ходимлари учун концерт (русча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Концерт.
21.30 «Партия ўқуви системасида ўқув йилининг якунланишига доир». Иқтисод фанлари кандидати С. Кориев сўзи (ўзбекча).
22.20 Рақс куйлари.
22.40 А. Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. Профессор Н. Маллаевнинг «Улуғ Зуллисонайн шоир» деган суҳбати.
23.15 Ҳ. Носирова ва К. Отаниёзов ижросида ўзбек классик қўшиқлари.

Иккинчи

19.00 Ўзбек артистлари ижросида ғарб композиторлари операларидан парчалар.
19.30 Симфоник куйлар.
20.00 Далада ишлаётганлар учун концерт (тожикча).
20.30 Социалистик мамлакатлар халқларининг куйлари.
20.50 «Ўрим». Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги бошқармаси бошлиғи И. И. Кузьмин суҳбати (русча).
21.00 Жаҳон прогрессив адабиёти. Америка ёзувчиси Бетти Колминснинг «Хана» деган ҳикояси (ўзбекча).
21.30 Москва.

15 ИЮНДА ШАНБА

Биринчи

6.15 Тонгги концерт.
7.40 С. Калонов чалади.
8.25 Бадиий ҳаваскорлар концерти.
9.30 «Таниш куйлар» деган концерт.
10.30 «М. Шамаева куйлайди» деган концерт-очерк.
11.15 «Дутоналар» радиожурнали.
12.15 Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт.
13.30 Минск эстрадасининг концерти.
15.10 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча).
15.20 «Сиҳат-саломатлик» радиожурнали.
16.10 Эстрада концерти.
17.20 Уйғур куйлари.
18.00 Музикали глобус (ўзбекча).
18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча).
19.20 Ўзбекистон радиоси солистларининг концерти.
20.00 «Дутоналар» радиожурнали Такрорий эшиттириш.
21.00 «Қардош коммунистик партиялар ҳаётидан» (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ радиоклуби (ўзбекча).
22.20 «Шанба оқшомида» деган концерт.
23.10 «Куйлар тинглаб дам оламиз» деган концерт.

Иккинчи

8.25 Ирена Сантор куйлайди. Музикали эшиттириш.
9.15 Спорт эшиттириши (русча).
9.30 Концерт (русча).
19.00 Ҳажвий ҳикоялар (ўзбекча).
19.30 «Партия раҳнамолигида» деган адабий эшиттириш (русча).
20.00 Тожикистон композиторлари асарларидан концерт.
20.30 Озарбайжон куйлари.
20.50 О. Волкованинг «Юлия Михайловна шунақа аёл» деган радиоочерки (русча).
21.00 Рақс куйлари.
21.30 Чолғу куйлари (татарча).

Учинчи

14.00 М. Зив. «Ҳақиқий эркак» опереттасининг монтажи.
17.00 «Тошболта ошиқ» музикали комедиясининг монтажи.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА КЎРИНГ

14 ИЮНДА ЖУМА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
Рус тилида:
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 «Звездочка» тележурнали.
18.55 «Илҳом лаҳзасида». Ҳужжатли фильм.
19.15 Биринчи автокомбинат хор коллективининг концерти.
19.50 Эшиттиришлар программаси.
Ўзбек тилида:
19.55 Телевизион янгиликлар.
20.10 «Ер ва эл».
20.40 «Ўзбекистон чорвадори» программаси.
21.10 Фарғона область Олтиарик райони маданият уйи бадиий ҳаваскорлари ижросида концерт.
21.50 «Совет Ўзбекистони» газетасининг 50 йиллигига.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
22.30 ФУТБОЛ бўйича СССР биринчилиги. «СПАРТАК» (Москва)—«ДИНАМО» (Киев).
00.15 Янгиликлар эстафетаси.
01.00 Музикали дам олиш программаси.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Студентлар учун инглиз тилидан 24-машғулот.
18.30 Олий ўқув юртларига кирувчилар учун рус тилида тарих фанидан эшиттириш.
19.00 Олий ўқув юртларига кирувчилар учун ўзбек тилида математикадан машғулот.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 Интервидение. М. Равель. «Испан вақти». Телеспектакль премьераси.
21.00 Ўқувчилар учун. «Ишнинг яхши-ёмони бўлмайди».
21.30 «Жасорат» телеальманахи.
22.00 «Оташ қалб қиссаси». Мультфильм.
22.15 Эфирда «Молодость».

Ёшлар ва студентларнинг Софияда бўладиган IX жаҳон фестивали олдидан эшиттириш.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
20.00 «Махач». Кинофильм.
20.30 «Баян, гармон ва аккордеон». Музикали эшиттириш.
Рус тилида:
21.10 «Севишганлар орамизда». Ҳужжатли фильм.
21.50 «ОТАЛАР ЕРИ». Бадиий фильм.

15 ИЮНДА ШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
10.55 Эшиттиришлар программаси.
Ўзбек тилида:
11.00 «Шанба, нонуштадан сўнг». Дам олиш программаси.
11.40 «Венгрия диёрдаги учрашувлар». Ҳужжатли фильм.
11.50 «Кўча тасодифларга тўла». Бадиий фильм.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
13.00 «Туғилган кунинг муборак». Дам олиш программаси.
13.30 Шанба репортажи.
14.00 «Чашма». Фольклор клуби. «Ўзбек халқ санъати ва урф-одатлари» (эшиттириш Тошкентдан олиб кўрсатилади).
15.00 «Сафар ва жангларда». Телеочерк.
15.30 Москва кундузги эшиттиришларининг охири.
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
16.55 Эшиттиришлар программаси.
17.00 Рус тилида телевизион янгиликлар.
Ўзбек тилида:
17.10 Болалар учун. «Қуёш, ҳаво ва сув».
17.40 «Хатлардан — қўшиқларга». Концерт.
18.20 Телевизион янгиликлар.
18.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ғазалхон ёшлигим».
19.25 Эшиттиришлар программаси.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
19.30 Рангли телевидение программаси.
21.00 Киносаёҳатчилар клуби.
22.00 «Тергов давом этади». Бадиий фильм.
23.45 «Вақт» информацион программаси.
00.15 В. Осипов асари асосида ишланган телеспектакль премьераси.
01.00 Рус балети усталари.
02.05 Телевизион янгиликлар.
02.15 Эшиттиришлар программаси.
02.20 Дам олиш программаси.
03.00 Москва эшиттиришларининг охири.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
МОСКВА КЎРСАТАДИ
15.30 «Дўстлик» экрани. «Беш кеча-кундуз». Бадиий фильм.
17.10 Болалар учун телевизион театр. «Эчки болалари ва кулранг бўри».
17.55 ВЛКСМ 50 йиллигига бағишланган санъат фестивали. Музика коллективлари қўшиқлари конкурси.
19.20 Телевизион янгиликлар.
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
19.30 Тўқимачилар саройидан Тошкент область фестивали қатнашчиларининг ВЛКСМ 50 йиллигига бағишланган якунловчи концерти олиб кўрсатилади.
Ўзбек тилида:
20.50 «Шанба, нонуштадан сўнг». Музикали дам олиш программаси (такрорий эшиттириш).
21.30 «Умумий дўстимиз». Бадиий фильм.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
18.00 ДУШАНБА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ЭШИТТИРИШЛАРИ.

КИНО

14 ИЮНДА

ҚИШКИ БИНОДА

Жадал олға! — «УЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кечқурун).
Яхши жойлашибсан — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (2-залда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).
Плюшчихдаги «уч терак» — «ЧАЙКА» (кечқурун).
Олға, Франция! — НАВОИЙ номли (кечқурун).
Ҳиндулар суянчиғи — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 7 яримда ва 9.15 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.45 минутда ва 10.45 минутда бошланади).

Сиртаки — ТЕЛЬМАН номли.
Жадал олға! — «ФЕСТИВАЛЬ».
Олға, Франция! — «ХИВА».
Умид қирғоғи — НАВОИЙ номли.

15 ИЮНДА

ҚИШКИ БИНОДА

Жадал олға! — «УЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).
Яхши жойлашибсан — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (2-залда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).
Махсус фикр — «ЧАЙКА» (кеч соат 8 ярим ва 10 да).
Плюшчихдаги «уч терак» — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).
Олға, Франция! — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).
Ҳиндулар суянчиғи — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 9 ва 10.45 минутда бошланади)

Сиртаки — ТЕЛЬМАН номли.
Жадал олға! — «ФЕСТИВАЛЬ».
Олға, Франция! — «ХИВА».
Қизил мантия — НАВОИЙ номли.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/VI да **Тошболта ошиқ**, 15/VI да **Қизбулоқ**, 16/VI да **Навоий Астрободда.**

А. С. ПУШКИН НОМЛИ БОҒДА
15, 16 июнда

ЛИРИК АШУЛА, МУЗИКА ВА РАҚС КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Тожикистон ССР халқ артисти ҲАНИФА МАВЛОНОВА
Ўзбекистон ССР халқ артистлари: ҚУНДУЗ МИРКАРИМОВА, МУҲАММАДЖОН МИРЗАЕВ
солист: ФАХРИДДИН УМАРОВ

Ўзбек халқ чолғу ансамбли жўр бўлади.
Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

ФАҚАТ САНЪАТ САРОЙИДА
14 июндан
Янги кенг экранли, рангли, бадиий фильм

«ҲИНДУЛАР СУЯНЧИҒИ»

(Карла Май повести бўйича)
«Ядран-фильм» (Югославия) ва **«Реальто-фильм»** (ФРГ) **маҳсулотлари.**

Сеанслар: кеч соат 9.15 минутда, шанба ва якшанба кунлари эрталаб соат 11, кундуз 1, 3 ва кеч 5 ярим, 7 ярим ва 9.15 минутда бошланади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.
Справка учун телефонлар 4-21-74, 4-20-34.

«ТАШПРОМТОРГ»га

сотувчилар, саноат моллари сотувчи катта сотувчилар, 10-11 синф маълумоти бўлган шогирд-ўқувчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Сулаймонова кўчаси, 41-уй.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

25 июнь кундуз соат 2 да Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялари инженерлари институтининг илмий совет мажлисида техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Ш. Д. Дадажонов: «Вертикаль шпинделли пахта териш машинаси териш аппарати иккинчи (орқа) жуфт барабанларининг ишини текшириш» деган темада;

Е. Г. Шеслер: «Чалдовар» совхози мисолида Чуй водийсидаги шўрланган ерларни мелиорациялаш масаласи» деган темада.

Диссертациялар билан институт кутубхонасида (Учительская кўчаси, 39-уй) танишиш мумкин.

1968 йил 26 июнь эрталаб соат 11 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй фалсафа фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

Я. Турмуҳамедов: «Марксча-ленинча этика виждон ва унинг коммунизм қурувчи янги кишининг шаклланишидаги аҳамияти ҳақида» деган темада;

Т. Саанова: «Коммунизм қурилиши даврида социалистик миллатларнинг келажакда ривожланиши ва яқинлашишида СССР халқларининг ўзаро роли (Ўзбекистон материаллари асосида)» деган темада.

Диссертациялар билан академия кутубхонасида танишиш мумкин

1968 йил 26 июнь кундуз соат 3 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа, иқтисод ва юридик фанлар бўлимининг иқтисод бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй конференц-зал фойеси) иқтисод фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

Н. Х. Қумскова: «Жанубий Қирғизистон колхозларида ишчи кучидан фойдаланиш» деган темада;

О. Р. Абдуллаева: «Туркманистон ССР пахтачилик колхозларида хотин-қизлар меҳнати (Мурғоб-Теджен зона материалларида)» деган темада.

Диссертациялар билан академия кутубхонасида (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй) танишиш мумкин.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4-6б — «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар. Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор — В3-02-49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29-33, В3-29-09; масъул секретарлар — В3-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3-27-57; ахборот бўлими — В3-65-57; эълонлар бўлими — В3-81-42.

14 ИЮНЬ, 1968 Й. Р. 14753. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2473.